

Eesti 2020 tegevuskava 2019-2020

Heaks kiidetud Vabariigi Valitsuses 30. mai 2019

Väljakutsete kaupa meetmete tegevusplaan ja rakendumise aeg

Väljakutse/Meede	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meetme eest vastutaja	Scos riigipõhise soovitusega nr:	Ülevaade meetme rakendumisest
------------------	------	------	------	------	------	------	------	-----------------------	----------------------------------	-------------------------------

HARITUD RAHVAS JA SIDUS ÜHISKOND

1. Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandamine demograafiliste muutustega										
I Kvaliteetse hariduse tagamine kõigil haridustasemetel										
a.	Meetmete väljatöötamine ja rakendamine motiveerimaks kohalikke omavalitsusi tõsta lasteaiaõpetajate palgad kooliõpetajate palga alammäärani				x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium	
b.	Õpetajate keskmise töötasu tõstmine tasemele, mis tagab selle, et koolis töötamine muutub arvestavaks valikuks parimatele	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
c.	Esmakordselt ametisse asuvatele õpetajatele ja tugispetsialistidele lähtetoetuse maksmine	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
d.	Põhikooli ja gümnaasiumi ainekavade sisu analüüsimine konkurentsivõimelise õppimise ja õpetamise jõustamiseks		x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
e.	Kompetentsikeskuste väljaarendamine õpetajakoolituse eest vastutavate ülikoolide juures		x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
f.	Koolijuhtide tulemushindamise mudeli väljatöötamine ja rakendamine	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
g.	„Huvitava kooli“ algatuse elluviimine ning järk-järgult laiapõhjaliseks ja kõikehõlmavaks kooliarendusliikumiseks kujundamine, mis kaasaks ühiskonna erinevaid huvigruppe		x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
h.	Ida-Virumaal eesti keeles õpetavatele õpetajatele 30%-lise lisatasu maksmine	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
i.	Eesti keele kui teise keele õppe kvaliteedi tõstmine lasteaedades lasteaiaõpetajate täiendkoolituse ning vajalike õppevahendite tagamise kaudu				x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		
j.	Pilootprogrammi läbiviimine, mille raames lubatakse pedagoogiliselt põhjendatud paindlikkust keele- ja aineõppe läbiviimisel kindlaks määratud gümnaasiumites koos süvendatud eesti keele õppega nii, et gümnaasiumilõpetajad saavutaksid kuue aasta jooksul eesti keele C1-taseme				x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		

Valitsus eraldas 2018. aastal kohalikele omavalitsustele lisaraha, et tõsta lasteaiaõpetajate palk vähemalt 978 euron. 2019. aastal saavad lisatoetust need omavalitsusüksused, kes tõstavad lasteaiaõpetajate palga 90 protsendini kooliõpetajate palgast ning magistriskraadiga lasteaiaõpetajate puhul samale tasemele üldhariduskooli õpetajate töötasu alammääraga. Pea kõik omavalitsused on palgatõusuga kaasa tulnud.
Munitsipaalkoolide õpetajate keskmine palk on viimase viie aastaga tõusnud enam kui 40%. Kui 2014. aastal oli munitsipaalkoolide õpetajate keskmine palk 1025 eurot, siis 2018. aastal oli see 1475 eurot (esialgsed andmed). 2018. aasta Eesti keskmisest palgast moodustas munitsipaalkoolide õpetajate keskmine palk 113%.
2018 sai lähtetoetust 102 õpetajat. 2018 alustati lähtetoetuse maksmist lisaks õpetajatele ka kooli tugispetsialistidele (logopeed, eripedagoog, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog). 2018. aastal maksti lähtetoetust 24 tugispetsialistile.
Jätkev ainekavade parandamise ehk nende parem sidustamine riiklike õppekavade üldosade põhimõtetele ja selle kaudu õpikoormuse optimeerimine.
Jätkev tegevus. Õpetajakoolituse eest vastutavate ülikoolide tegevuste projektide põhjal tehti rahastamisotsused 2016.a. 2017.a sügisel toimus tegevuste vaheldamine väliseksperdi poolt. 2018.a lõpetati esimesed projektid, viidi läbi vaheldamise raportit ja varasemate projektide tulemusi arvestav kompetentsikeskuste arendamise teine projektivoor.
Jätkev tegevus. 2014 töötas töörühm põhimõtet välja. Rakendamine eeldab põhikooli ja gümnaasiumiseaduse muutmist ning väljatöötamiskavatsus on esitatud. Haridusjuhi kompetentsimudel on uuendatud, piloteeritud ning kasutuses. Innove õpetajate ja koolijuhtide koolituskeskuse poolt korraldatakse juhtidele kompetentsimudeli tutvustusi ja mudelil põhinevaid täienduskoolitusi.
Jätkev tegevus. Algatuse eesmärk on motiveerida koole, lapsevanemaid ja laiemat kogukonda koostööle, muuta koolides toimuv nähtavaks ja tõsta esile neid, kes juba on edukalt kooli huvitavamaks teinud. Seisuga jaanuar 2019 on algatusega liitunud 283 ehk 59,21% üldhariduskoolidest. Erinevad huvigrupid on kaasatud kommunikatsiooni abil sotsiaalmeedias ning sündmuste kaudu. Sotsiaalmeedias on algatuse jälgijaid 4600. Konverentsidel osaleb ca 220 külalist, salvestuste järelvaadatavus ulatub üle 4000.
Jätkev tegevus, eelmiste aastate osas täidetud.
2017 analüüsiti valdkonda ning koostati tegevuskava, mh valmistati ette hange õppematerjalide soetamiseks. 2018 oli fookuses lasteaiaast kooli üleminek ning vastavate õppekavade ülevaatamine sujumava ülemineku tagamiseks. Samuti jätkub õpetajate täienduse. Alates 01.09.18 algatas HTM pilootprojekti "Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelegr rühmas" 10 Tallinna ja 11 Ida-Virumaa lasteaia. Lasteaedadesse värvati 53 uut eestikeelset õpetajat, kelle töötasu, õppevahendeid ja koolitust riiklikult toetatatakse. Pilootprogrammi raames viiakse läbi uuring, millest lähtuvalt töötatakse välja meetmed õpetajate täienduskoolituse ja eesti keele õppevahendite täiendamiseks.
Uus tegevus lähtuvalt valitsusliidu aluspõhimõtetest. Programmi kestab 2017 – 2023 ning see viiakse läbi 3 koolis alates 7. klassist. Programmi haaratakse kõik projektis osalevad koolid 2017/18. õppeaastal 7. klassis õppivad õpilased. 2020.a. viiakse läbi vaheanalüüs.

k.	Täiendava eesti keele õppe pakkumine eesti keelest erineva emakeelega kutse- ja kõrghariduse õppuritele ning haridustöötajatele	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
l.	Eesti keele õppe taseme parandamist toetavate tegevuste elluviimine vene õppekeelega põhikoolides tagamaks venekeelse õppekeelega põhikooli lõpetajatele võimalused eesti keele oskuse omandamiseks iseseisva keelekasutaja tasemel	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
m.	Rahvusvaheliselt tunnustatud ingliskeelse koolihariduse tagamine läbi Eesti Euroopa Kooli arendamise ja rahvusvahelise IB õppe toetamise	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
n.	Põhikoolijärgsete õppekohtade terviklik planeerimine üld- ja kutsehariduse tasandil lähtudes piirkondlikest prognoosidest ja eripäradest.	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
o.	Gümnaasiumivõrgu korrastamine ja investeringute programmi käivitamine koolivõrgu kvaliteedi tõstmiseks	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
p.	Erinevate haridusliikide rahastamisproportsioonide ülevaatamine rõhuasetusega efektiivsusele (sh kutsehariduses uue rahastamismudeli rakendamine, sh tulemusrahastamise komponent)	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
2. Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (kasutades sh paremini EL									
I Kaasaegse tööturu vajadustele vastava hariduse ja oskustega tööjõu olemasolu tagamine									
a.	Kompetentsipõhise tööjõuvajaduse prognoosisüsteemi rakendamine, sealhulgas välistööjõu-vajaduste parem prognoosimine ning võimalike mõjude parem arvesse võtmine (sh OSKA meetodika ülevaatamine ja jätkuperioodi meetodika ning rakendamise kontseptsiooni ettepanek)		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Haridus- ja töömaailma sidumist toetava kutsevalifikatsioonisüsteemi arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
c.	Täiskasvanuhariduse edendamine eesmärgiga tösta keskhariduseta inimeste osalust tasemeõppes, pakkuda täienduskoolitust ja suurendada elukestvas õppes osalemist		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium

<p>Euroopa Sotsiaalfondi projekti „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ raames toimuvad 2015-2021 õpilaste täiendava eesti keele õppe tegevused.</p> <p>Täiendavas eesti keele õppes alustas 2018. aastal koolide esitatud tegevuskavade alusel õpet 616 õppurit. Samal aastal lõpetas 728, katkestas 16, jätkas õpinguid 48 õppurit (andmed on kutse- ja kõrghariduses kokku). Toimus eesti keele õpetajatele täiendavat keeleõpet toetav sisu- ja kogemuste jagamise seminar. 2018. a on õppeasutused rohkem hakanud tähelepanu pöörama täiendava keeleõppe kvaliteedile ning mõtestama jätkusuutlikkust täiendavas keeleõppes; täiendava keeleõppe projektides osalenud õpetajad on loonud üksteisega koostöösuhteid ning jaganud kogemusi ettevalmistudes edasisteks taotlusvoorudeks.</p>
<p>Tegevus jätkub - toetatakse kooli koolivälise tegevuste elluviimisel (laagrid, õpilasvahetused jms). Vene õppekeelega põhikooli lõpetajate osakaal, kes valdavad eesti keelt vähemalt tasemel B1 oli 2018.a 61,4% (vene õppekeele)/63,5% (koos keelekümblusega). Kasvanud on keelekümblusprogrammis osalevate laste arv. 2018/2019 osaleb programmis ligi 11 000 last. Programmiga on liitunud 37 kooli ja 68 lasteaeda. 2018. a septembrist käivitus pilootprojekt "Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeelele vene õppekeelele rühmas". Pilootprojekti raames võeti tööle 53 uut eestikeelset õpetajat Ida-Virumaal ja Tallinnas. Lisaks toetati pilootlasteaegade eestikeelse õpetajate ja rühmameeskondade (200 osalejat) täienduskoolitust 4 EAP ulatuses.</p>
<p>Tegevus jätkub. Tagatakse IB õppekava järgne õpe Tallinnas ja Tartus ning Euroopa kooli õppekava järgne õpe Tallinna Euroopa Koolis.</p>
<p>Jätkuv tegevus. Riigigümnaasiumide õppekohtade planeerimisel suurlinnadesse ja maakonnakeskustesse arvestatakse nii üld- ja kutsehariduse õppuritega kui ka täiskasvanud õppuritega. Kutseõppeasutustes on kavandatud koolituskohad kuni 40% samal aastal põhikooli lõpetajate vastuvõtmiseks. Koolituskohad kutsekeskhariduse õppekavadel on olemas kõikides maakondades ja Hiiumaa (huvi puudumise tõttu). Tulenevalt koolivõrgu konsolideerimisest on piiratud erialade valik põhikooli lõpetajatele veel Jõgevamaal ja Põlvamaal, kus asuvad metsandusele ja aiandusele spetsialiseerunud koolid.</p>
<p>Jätkuv tegevus. Toimub koolivõrgu korrastamine ning riigigümnaasiumide loomine. 2018/19 õa tegetseb Eestis 15 riigigümnaasiumi, millest 3 alustasid õppetegevust 1. septembrist 2018 (Viimsis, Raplas ja Paldiskis). 1. septembrist 2019 alustab riigigümnaasium Kohtla-Järvel. Eelkokkulepped riigigümnaasiumide loomiseks on sõlmitud veel Rakvere, Narva ja Tallinna linnaga, samuti Saaremaa, Harku, Saue ja Rae vallaga. Eesmärk on luua vähemalt üks riigigümnaasium igasse maakonda ja suurlinna. Meetme Põhikoolivõrgu korrastamine perioodil 2014–2020 teistest voorust said põhikooli tarbeks toetust 12 omavalitsust, kes olid oma koolivõrku korrastanud. Samuti avanesid 2018. aastal meetmed hariduslike erivajadustega laste koolide ja kaasava hariduse toetamiseks.</p>
<p>2018. aastast rakendus kutsehariduse uus rahastamismudel, millega kaasneb ka kutsehariduse rahastamise kasv. Kutsekoollide rahastamine riigieelarvest hakkab toimima tegevustoetusega, mis jaguneb baas- ja tulemusrahastamiseks. Baasrahastamine fikseeritakse kolmeks aastaks ja tagab stabiilsuse koolile pandud ülcannete täitmiseks. Baasrahastust hakati rakendama 2018. aastal. Tulemusrahastamine võtab aluseks kutsekoollide tulemusnäitajad väärtustades koolide silmapaistvaid saavutusi ja parandades nende koostööd kohalike ettevõtjatega. Tulemusrahastamine rakendub 2019. aastal.</p>
<p>Käimas on Eesti tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA 2020+ kontseptsiooni väljatöötamine, mille raames on kavas konsolideerida dubleerivad mehhanismid ühtseks tervikuks. Kontseptsioon sätestab senise tööjõuvajaduse prognoosisüsteemi OSKA rakendamise peale vastava ESF programmi lõppemist alates 2020. aastast. Uuendatud mudeli valmimine on kavandatud 2019. aasta I poolaastasse. 2018.a.a. algas CEDEFOPi projekt "Governance of EU skills anticipation and matching systems: in-depth country reviews", mille tulemusel esitatakse 2019a. I poolaastal soovitusel oskuste analüüsimise ja pakkumise süsteemi edasiseks arendamiseks.</p>
<p>Pidev tegevus, olulised arengud toimunud kutseõppe muutmise kaudu ning OSKA süsteemi käivitamisega.</p>
<p>2018. aastal on tasuta täienduskoolitusel oma oskusi täiendanud 16 498 inimest. ESF taotlusvoorust "Madala haridustasemega täiskasvanute tagasitoomine tasemeõppes ja õppes osalemise toetamine" said 2018. aastal toetust 16 projekti kogusummas 2 678 802 mln euro. Ellu viidi teavitustegevusi, loodi õppimist toetavaid tingimusi ning tugiteenuseid õppes püsimise ning edukaks lõpetamise toetamiseks. VÕTA süsteemi arendamiseks täiskasvanute gümnaasiumides on toimunud koolitused VÕTA kvaliteedi, hindamise ja nõustamise teemadel ning mitmed arendusseminarid. Võtmepäevuste arendamiseks sai 2018. aasta taotlusvoorus rahastuse 7 projekti kogumaksumusega 1 077 549 eurot.</p>

d.	Töökohapõhise õppe arendamine kutsehariduses, mille raames luuakse täiendavad õpipoisõppe õppekohad ja praktikasüsteemi arendamine kutse- ja kõrghariduses			x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
e.	Eesti keele majade tegevuste arendamine ja eesti keele õppimisvõimaluste laiendamine eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanutele					x	x	x	Kultuuriministeerium
f.	Tagasipöördumise soodustamiseks vajalike tugiteenuste analüüs					x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium
II Noorte haridustee toetamine ja erialavalikute									
a.	Noortegarantii meetmete raames teenuste osutamine 16-29-aastastele noortele töö-, haridus- ja koolitusvõimaluste pakkumiseks ("Esimese töökoha" koolitusega kombineeritud toetusseem, Mittetöötavate ega õppivate noorte kaasamise ja aktiveerimise meetmed)	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Noortele karjäärteenuste tagamine põhi-, kes- ja kõrghariduse tasemel	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
c.	Noortegarantii tugisüsteemi arendamine ja testimine põhjuseta mitteaktiivsete noorte, sh NEET noorte leidmiseks riiklike registreeritud abil ning nendele abi pakkumine haridustee jätkamiseks või tööturule liikumiseks				x	x	x		Sotsiaalministeerium
d.	Töötajate toetamine alaealiste noortele lühiajalise töötamise võimaluste pakkumisel				x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
III Ettevõtlikkuse ja teiste võtmepädevuste kujundamine									
a.	Ettevõtlikkust arendava õpikäsitus ja ettevõtlusõppe rakendamine süsteemselt kõigil haridustasemetel ja -liikides ning vajaliku metoodika ja õppevara loomine selleks, et kõigil õppijail on tagatud võimalus ettevõtlusõppe läbimiseks.			x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Ettevõtjate aktiivsem kaasamine koolituseesmärkide kujundamisel ja õpiväljundite määratlemisel erinevate koolitüüpide puhul		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
3. Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine									

Jätkuv tegevus. Lisakohti luuakse aastani 2020 ning töötatakse välja Eesti ettevõtete ja haridusasutuste koostöökõs võimalikud parimad mudelid. Kõrghariduse praktikasüsteemi arendamise raames toetatakse ka välisüliõpilaste praktikakoha leidmist.
Eesmärgiga toetada eesti keele kui võõrkeele kvaliteetse õppe arengut ja aidata kaasa ühiskonna paremale lõimumisele alustati Narva ja Tallinna eesti keele majade sisuliste tegevustega 2018. aasta teisel poolaastal. Majade ülesandeks on korraldada tasuta eesti keele kursusi ning tegevusi, mis võimaldavad eesti keelt praktiseerida. Füüsiliselt avas Tallinnas eesti keele maja oma ukse jaanuaris 2019. Narvas avatakse eesti keele maja 2019. aastal. 2018. aastal toimusid tegevused ajutistel pindadel. Eesti keele majade tegevus jätkub 2020. ja järgnevatel aastatel.
Tagasipöördumise soodustamiseks vajalike tugiteenuste analüüsi teeb Kultuuriministeerium koostöös Välisministeeriumi ja Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

Noortegarantii meetmed on välja töötatud ja teenuste pakkumisega alustatud 2015. a jaanuarist. NEET-noorte toetusmeede käivitati 2015. aastal. HTM-i haldusala noortegarantii tegevused: a) NEET noortele suunatud programmi Noorte Tugila raames pakutakse tugiteenuseid 15–26-aastastele NEET noortele, b) kogukonnapraktika programmi raames on gümnaasiumide õpilastel võimalik käia kohalikus vabaiühenduses praktikal, c) noorte omalgatuslike ideede elluviimise toetamine, mille raames on noortel võimalik toetust taotleda projektide/ideede, mida nad soovivad oma kodukohas ellu viia, d) töösuve programm, mis annab noortele võimaluse saada esmane töökogemus, tutvuda erinevate tööaladega ning tööalase seadusandlusega, e) kutselaborite tegevussuuna raames tutvustatakse noortele metalli- ja puidusektori erinevaid ametid ning õe, bioanalüütiku ja noorsootöötaja ametit. SOM-haldusala noortegarantii tegevused: a) Minu esimene töökoht teenuse raames makstakse töötajale palgatoetust ja hüvitatakse koolituskulu vähese töökogemusega noore tööleaitamisel, sihtrühm 16-29-aastased noored. Alates 2015. aastast on teenusega rakendunud 2125 noort (2018. aasta jooksul kokku 1017) ning tööalase koolituse kulusid hüvitatud 203 korral (2018. aastal kokku 95 korral), b) tööturuga tutvustavate töötubade kaudu tõstetakse noorte teadlikkust sellest, kuidas tööturg toimib, millega töö otsimisel ja karjääri planeerimisel peab arvestama ning millised võimalused on vajadusel tööturulasele abi saamiseks. Alates 2015. aastast on kokku läbi viidud 6375 töötuba (2018. aasta jooksul kokku 1742).
Selleks, et ühtlustada eri asutuste poolt pakutud karjäärteenuseid noortele ja vähendada dubleerimist, korraldati 2018. aastal karjäärteenuste pakkumise. Seni SA Innove Rajaleidja keskuste pakutud karjäärinõustamine ning töötukassa pakutud karjäärinõustamise ja karjääriinfo teenuste osutamine ühendati. Alates 1. jaanuarist 2019 koondus karjäärinõustamise ja karjääriinfo vahendamise teenus töötukassasse. Kõrghariduse tasemel noortel on lisaks Töötukassa teenustele võimalik karjäärinõustust saada ka ülikoolide karjäärikeskustes.
2018. aastal loodi noortegarantii tugisüsteemi, mis loob kohalikele omavalitsustele registriandmete põhjal nimekirja oma piirkonna potentsiaalselt abivajavatest noortest (kes ei tööta ega õpi) ning pakkuda neile haridustee või tööturule naasmiseks tuge. 2018. aasta lõpuks oli süsteemi kasutanud 50 kohalikku omavalitsust ja ühendust võetud ligi 400 noorega. Esimese seire jooksul (juuni-oktoober 2018) vajadis abi haridustee jätkamiseks või töö leidmiseks 26% (162) nendest noortest, kellega ühendust saadi.
Alates 01.01.2018 saavad töötajad, kes pakuvad tööd 13–16-aastastele noortele, taotleda Eesti Töötukassalt alaealise töötamise toetust. Toetuse eesmärk on suurendada alaealiste töötamise võimalusi ning soodustada nende tööharjumuse ja -kogemuse saamist. Toetust makstakse tagasiulatvalt eelmise kalendriaasta eest. 2018. aastal maksti toetust 298 töötajale 4207 alaealise töötaja eest.

Välja on töötatud ning piloteeritud ettevõtluspädevuste mudel ja ettevõtlusõppe moodulid (16 moodulit) kõikidele haridustasemetele ja liikidele, viiakse läbi täienduskoolitusi ettevõtluse õpetajatele, toetatakse õpilasfirmade juhendamist ja celinkubatsiooni ning ettevõtliku kooli algatust, viiakse läbi uuringuid ning teavitatakse avalikkust ettevõtlusõppe vajalikkusest. 2018. a lõpu seisuga osales programmis ettevõtlusõppe rakendamise eesmärgil 367 kooli, sh 59% kõikidest üldhariduskoolidest, 84% kutseõppeasutustest ja 90% kõrgkoolidest. Programmis osalenud õppeasutustest 58% (218 kooli) on ettevõtlusõppe mooduli kasutusele võtnud, sh 190 üldhariduskooli, 17 kutseõppeasutust ja 11 kõrgkooli.
Jätkuv tegevus. Ettevõtjate kaasamine on Elukestva õppe strateegiat läbiv oluline teema (nt eesmärk 1 "muutunud õpikäsitus", eesmärk 3 "elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus"). Ettevõtjad on ekspertrühmade kaudu kaasatud tööajavajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA valdkondlike ülevaadete koostamiseks.

a.	Struktuurivahendite programm "Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades"		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Struktuurivahendite programm "Institutsionaalne arendusprogramm teadus- ja arendusasutustele ja kõrgkoolidele"		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
c.	Struktuurivahendite meede "Teaduse ja kõrghariduse rahvusvahelistumise toetamine"		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
4. Aktiivse tööturupoliitika mõju suurendamine ning rahastamise jätkusuutlikkus									
I Tööturumeetmete osutamise kvaliteedi tõstmine ja efektiivsuse suurendamine									
a.	Töövõimereformi elluviimine (sh töövõime hindamise süsteemi loomine, teenuste pakumine sihtgrupile, tegevuste elluviimiseks vajalikud andmevahetuse lahendused ja toetuse andmise tingimused "Tööturuteenuste osutamine töövõimereformi sihtrühmale" ning "Töövõimereformi sihtrühma töövõimelisuse tõstmine ja nende töötamise soodustamine")		x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
b.	Taastusravi- ja rehabilitatsioonisüsteemi integreerimine ühtseks kliendikeskseks tervikuks eesmärgiga pakkuda inimesele õigeaegset ja sujuvalt toimivat teenust			x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium

Kõrghariduse esimesel ja teisel astmel alustati nutika spetsialiseerumise erialastipendiumite maksmist alates 2015/16 õa keskpäigast. Iga-aastaselt jaotatakse kõrgkoolidele stipendiumi saajate kvoot ning 2018/19 õa lõpuks on stipendiumi saanud kumulatiivselt juba ligikaudu 8000 I ja II astme üliõpilast. I ja II astme erialastipendiumite tegevuse täitvuses probleeme näha ei ole. Doktorandistipendiumi maksti 2018/19 õa seisuga kokku 118-le doktorandile.
Meetme tegevused jagunevad 2 osasse - investeeringud majadesse ning sisutegevused õppe- ja teadustöö kvaliteedi arendamiseks. Investeeringud kinnitas VV 09.06.2016. 25.01.2019.a saatis HTM kooskõlastamisele investeeringute kava muudatuse, millega antakse täiendavat toetust Eesti Kunstiakadeemiale, Eesti Muusikaakadeemiale ja Sisekaitseakadeemiale teadus- ja õppehoonete investeeringuprojektide kallinemiste ja lisavajadustega. Kokku toetatakse 7 teadus- ja õppehoone ehitamist või renoveerimist kokku 58,9 miljoni euroga. Sisutegevustele kulub 71 miljonit eurot. Sisutegevustena käsitletakse ilikoolide struktuursete ümberkorralduste läbiviimist, õppe- ja teadustöö kvaliteedi efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevusi, doktoriõppe kvaliteedi parendamist, rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevusi ning koostöö tugevdamist teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel. 2017.a on lõpetanud 2 projekti, 2019 – 2020 lõpetab 10, 2021 1 projekt ning ülejäänud 14 projekti lõppeb 2022.a.
Jätkub kõrghariduse rahvusvahelistumise, mobiilsuse ja järelkasvu toetamise programm "Dora Plus". 2018. a jooksul toetati 830 noorteadlast ja magistrandi õpirännet (kuni 30 päeva) ja 99 doktorandi õpirännet (1-10 kuud). Lisaks toetati kokku 388 välismagistrandi ja 102 välisdoktorandi õpinguid Eestis ning 68 külalisdoktorandi visiiti Eesti kõrgkoolidesse. Võrreldes 2017. aastaga on näitajad paranenud ning täituvad tõenäoliselt perioodi lõpuks.

1	Toimuvad uue töövõime toetamise süsteemi jätkusuutlikkuse tagamiseks vajalikud arendus- ja teavitustööd ning viiakse läbi analüüsid kontrollimaks süsteemi toimivust ja tuvastamaks edasiarendusvajadusi. Uue töövõime toetamise süsteemi finantsilise jätkusuutlikkuse tagamiseks arendatakse edasi TVR finantsmudelit (2017-2020 raamleping). Analüüsitakse vähenenud töövõimega inimestele osutatavates tööturuteenustes osalemise tulemuslikkust, efektiivsust ja mõju, vajaduse korral arendatakse või muudetakse teenuseid. Arendatakse teenuseid püsiva töövõimekaio ennetamiseks. Analüüsitakse TVR-iga planeeritud eesmärkide täitmist ja töövõime hindamise meetodika eesmärgipärasust ning vajadusel planeeritakse arendustegevused. Suurendatakse sihtgrupi teadlikkust ja toetatakse neid töövõime hindamise protsessis, tehakse koostööd EPIK-uga nõustamisteenuse osutamiseks. Jätkatakse teavitustöödega töstmaks uue töövõimesüsteemi alast teadlikkust ning integreerida vähenenud töövõimega inimesi töö- ja ühiskonnaellu. 2020. aastal tehakse uue töövõime toetamise süsteemi meetmete rakendamise koondanalüüs, et seniste tulemuste ja teadmiste põhjal koostada meetmete edasine rakendamise plaan ja rahastamise kava. Tagamiseks Töötukassale töövõime hindamise teenuse osutamiseks vastava oskusega arstide olemasolu, viidi 2016-2018 perioodi jooksul TÜ poolt läbi töövõime hindamise koolitused 218 arstile. 2019-2020 jätkatakse töövõime hindamise koolitustega vastavalt vajadusele ja korraldatakse selleks uued hanked. 2018.aastal koostati ekspertarstidele meelepuudega inimeste töövõime hindamise hõlbustamiseks, koostöös erialaseltsidega täpsemad töövõime hindamise juhised, juhise kasutamise seminari ekspertarstidele korraldas SoM 2019.aasta alguses. 2019.aastal on plaanis korrigeerida töövõime hindamise taotlusvormi ja vaadata üle töövõimet välistavate seisundite kasutamise põhimõtted ning arendada infosüsteeme (Töötukassa iseteeninduse lahendus ja patsiendiportaali) taotlejale töövõime hindamise taotluse täitmise ja esitamise lihtsustamiseks.
1	Süsteemide ja teenuste paremaks integreerimiseks on kaardistatud praegu pakutavate teenuste tervikpilt ning on analüüsitud teenuste kattuvust ja erisusi süsteemide lõikes. Alustatud on kahe pilootprojektiga (Skisofreeniasse esmahaigestunud inimeste pilootprojekt, RFK pilootprojekt) ning algatatud on kolme rehabilitatsioonisüsteemi kvaliteeti ja kattuvusi hindav audit. Alustatakse ulatusliku kaardistusega loomaks eeldused parema andmevahetuse tagamiseks süsteemide vahel.

c.	Tööturul osalemist toetavate sotsiaalteenuste pakkumine erivajadustega ja hoolduskoormusega inimestele (Struktuurivahendite meetme "Tööturul osalemist toetavad hoolekandemeetmed") ning sotsiaalteenuste kvaliteedi parandamine.		x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium	1	2016. aastal läbi viidud I avatud taotlusvoorst rahastatakse 10 projekti ESF eelarvest 2,3 miljoni euro ulatuses, millele lisandub taotlejate omaosalus (vähemalt 15%). I vooru projektide ellu viimisega alustati 2017. a esimeses pooles ja tegevused kestavad kuni 2 aastat. Teine KOV avatud taotlusvoor kuulutati välja 2018. a kevadel. Nii esimeses kui ka teises voorus toetati koduteenuse, tugisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse ja väljaspool kodu osutatavate üldhooldusteenuste (päevahoiu- või intervallhooldusteenus) arendamist ja osutamist. Kolmas avatud taotlusvoor laiemale taotlejate ringile (lisaks KOVidele taotlejaks teised teenuse osutajad, nii KOVi poolt hallatavad asutused kui ka eraettevõtted) sotsiaalteenuste arendamiseks ja osutamiseks avatakse 2019.a esimeses pooles. 2018 aasta II pooles alustati sotsiaaltranspordi arendamist läbi ühistranspordikeskuste. Sotsiaaltransporditeenuse osutamise katseprojekti raames hakkavad teenust osutama Saaremaa Vallavalitsus, Kagu Ühistranspordikeskus ja Pärnu Ühistranspordikeskus 2019.a aastal.
d.	Uuenduslike lahenduste kasutamine sotsiaalteenuste arendamisel ja pakkumisel			x	x	x	x		Sotsiaalministeerium	1	Struktuurivahendite meetme "Tööturul osalemist toetavad hoolekandemeetmed" raames viidi läbi innovatsioonitalgud (2017. aasta II poolaastal) ning kuulutati välja avatud taotlusvoor (2018 I poolaasta), et innustada uuenduslike rakendusideede tekkimist ja toetada parimate ideede arendamist toimivateks lahendusteks. Väiketoetuskeemi võetakse vastu taotlusi jooksvalt 2019.a lõpuni või kuni eelarvevahendite lõppemiseni. Põhitoetuskeemi II osavoore on plaanis avada 2019.a II poolaastal.
e.	Täiend- ja ümberõppe teenuste pakkumine töötavatele inimestele töötuse ennetamiseks			x	x	x	x		Sotsiaalministeerium		VV kiitis töötust ennetavad teenused heaks 17.11.2016 istungil. Alates 1. maist 2017 hakkas Eesti Töötukassa pakkuva töötavatele inimestele tööturukoolitust ja tasemeõppe osalemise toetust. Samuti on tööandjatel võimalik taotleda koolitustoetust töötajate oskuste arendamiseks. 2018. aasta 1. juunist jõustusid muudatused ennetavate meetmete osutamise tingimustes. Lisaks töölepingu alusel töötajale ja avalikule teenistujale said õiguse saada tasemeõppe osalemise toetust ja tööturukoolitust ka töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks sõlmitud lepingu alusel töötavad isikud. Samuti tõsteti koolituse saamisel tingimuseks seatud sissetuleku piiri, millest töötaja sissetulek peab madalam olema, varasema mediaanpalga asemel keskmise palgani, laiendades inimeste ringi, kellel on õigus koolitust saada. Lihtsustati ka tööandjale töötajate eesti keele koolituse kulude hüvitamise tingimusi.
f.	Eesti töötushüvitiste süsteemi muutmise						x	x	Sotsiaalministeerium		Sotsiaalministeerium alustas 2018. aastal ettevalmistusi Eesti töötushüvitiste süsteemi muutmiseks. Projektil on kolm peamist eesmärki: 1) vähendada töötute vaesust; 2) muuta töötushüvitiste süsteem paindlikumaks; 3) hinnata töötushüvitiste maksimise tingimuste muutmist sõltuvalt majanduse konjunkturist. 2019. aasta märtsi lõpuks valmib SA Poliitikauringute Keskus Praxis poolt koostatud mõjuanalüüs, milles tehakse ettepanekud Eesti töötushüvitiste süsteemi muutmiseks. Pärast Praxis analüüsi valmimist koostab Sotsiaalministeerium 2019. aasta lõpuks väljatöötamiskavatsuse. Eelnõu plaanime välja töötada 2020.
g.	Riikliku tunnismärgi „Mitmekesine töökoht“ loomine ja rakendamine, millega tunnustada võrdset kohtlemist edendavaid ettevõtteid			x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium	1	„Mitmekesine töökoht“ märgise kontseptsioon (tunnismärgi sisu, selle saamise- ning toimumisõhimeetmed ja kommunikatsiooniplaan) valmis Inimõiguste Keskuse eestvedamisel 2017. a aprillis. 2018. aasta märtsis toimunud mitmekesise töökohta märgise konverentsil anti 17 organisatsioonile üle esimesed mitmekesise töökohta märgised. Kuni 15. maini 2018 koordineeris märgise kontseptsiooni rakendamise tegevusi Inimõiguste Keskus. Mitmekesise töökohta märgise mudeli rakendamise tegevused jätkuvad aastatel 2019 ja 2020. Järgmised mitmekesise töökohta märgised antakse välja aastal 2020.
h.	Karjäärinõustamise teenuse osutamine tööealistele inimestele (Struktuurivahendite meetme „Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine“ tegevus „Karjäärinõustamist saanud tööealsed inimesed“)	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium		2014. aastal valmistati ette TAT "Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine", mille alusel osutatakse karjäärinõustamist töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele. Karjäärinõustamise teenuse pakkumiseks töötavatele ja mitteaktiivsetele inimestele loodi 2015. aasta jaanuaris Töötukassa 20 täiendavat karjäärinõustaja ametikohta ning teenuse pakkumisega alustati 1. veebruarist 2015. Kokku on karjäärinõustamist pakutud teenuse osutamise algusest 48 477 korral (2018. aastal toimus 16 083 nõustamiskorda).
i.	Laiendatud tööturuteenuste pakkumine pensionialistele inimestele	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium		2014. a kinnitati TAT "Paremad võimalused hõives osalemiseks", mille alusel osutatakse tööturuteenuseid pensionialistele inimestele. Tegevuste algusajaks oli 01. jaanuar 2015. 2018. aasta jooksul on vanaduspensionialistele suunatud meetmetesse olnud 181 sisenemist ning 2015. aasta algusest alates 552 teenuste sisenemist. Vanaduspensionialised on töö leidmiseks kõige enam vajanud tööturukoolitust koos kvalifikatsiooni saamise toetamisega (2018. aastal 172 sisenijat vastavatesse meetmetesse). Alates 2015. aastast on tööturukoolitust saanud 426 ja kvalifikatsiooni saamise toetust 71 vanaduspensionialist töötusajast, ettevõtluse alustamise toetust on saanud 9 ning tööpraktika teenust on vajanud 42 vanaduspensionialist. Järelteenuseid (täiendkoolitus, individuaalne nõustamine ja mentoriklubi/mentorlus) on kasutatud neljal korral.
j.	Tööinspeksioonile volituste andmine avalikus sektoris järelevalve tegemiseks naistele ja meestele sama või võrdväärse töö eest tööandja poolt makstavate palkade ja hüvitiste üle		x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium	1	Soolise palgalõhe vähendamiseks kiitis Vabariigi Valitsus augustis 2018 heaks soolise võrdõiguslikkuse seaduse muudatuse eelnõu, millega soovitakse luua senisest tõhusam süsteem soolise palgalõhe analüüsimiseks. Riigikogu 13. koosseisu volituste lõppemise tõttu seoses valimistega, langes eelnõu parlamendi menetlusest välja. Sotsiaalministeeriumil on plaanis eelnõu uuesti algatada.

k	Digitalse soolise võrdõiguslikkuse analüüsitööriista väljatöötamine tööandjatele					x	x	Sotsiaalministeri	1	Digitaalne analüüsitööriist töötatakse välja 2019-2020 eesmärgiga pakkuda tööandjatele abivahendit eelkõige personaliandmete soopõhiseks analüüsiks, saamaks ülevaadet naiste ja meeste võrdse kohtlemise ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohustuse täitmise organisatsioonis, ning leidmaks lahendusi tuvastatud ebavõrdsuse kaotamiseks. Eraldi pööratakse tähelepanu nn võrdse palga põhimõtte täitmisele.		
l	Avaliku teenistuse asutustepõhine ülevaade soolisest palgalohest avaliku teenistuse aastaaruandes			x	x	x	x	Rahandusministe	1	Rahandusministeri	1	Rahandusministeri teostab iga-aastaselt avaliku teenistuse asutustepõhist ülevaadet soolisest palgalohest, mis esitatakse igal aastal avaliku teenistuse aastaaruandes.
m	Läbipaistvate ja objektiivsetel kriteeriumidel põhinevate palgasüsteemide kasutuselevõttu toetav tööde hindamise ja võrdlemise juhend						x	Sotsiaalministeri	1	Sotsiaalministeri	1	Läbipaistvate ja objektiivsetel kriteeriumidel põhinevate palgasüsteemide kasutuselevõttu ning sama ja võrdväärse töö eest naistele ja meestele võrdse tasu maksmise toetamiseks töötatakse välja tööde hindamise ja võrdlemise juhend.
n	Kooliõpilaste teadlikkuse tõstmine stereotüüpsetest karjäärivalikutest poiste ja tüdrukute karjääripäevade ning põhikooli ja gümnaasiumi valikõppeaine "Karjääriõpetus" raames		x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri	1	Sotsiaalministeri	1	Õpilaste pakutakse riikliku õppekava raames valikainet "Karjääriõpetus" 157 üldhariduskoolis (2018.a andmed). 2017/18 õppeaastal osales valikaines 11 606 õpilast põhikooli astmes ja 7398 õpilast gümnaasiumiastmes.
o	Regionaalse tööjõu pakkumise suurendamine (Struktuurivahendite meede "Tööturuteenused tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks")	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		2015 I poolaastal arendati välja regionaalse tööjõu pakkumise suurendamise teenus TAT "Paremad võimalused hõives osalemiseks" raames, mobiilsustoetus käivitus 2016. aastast. Alates 2019. aastast mobiilsutoetust uutele sisenejatele ei pakuta. Tellitud on analüüs teenuse mõjuhindamiseks. Piirkondliku tööjõu pakkumise suurendamiseks osutatakse Ida-Viru ja Kagu-Eesti maakondades, kus on Eesti keskmisest oluliselt kõrgem tööpuudus, piirkondlike meetmeid, mis sisaldavad koostöökomponenti koos palgatoetusega.
p	Soolise palgalõhe selgitamata osa vähendamine					x	x	Sotsiaalministeri	1	Sotsiaalministeri	1	2019. a. jaanuaris algas soolise palgalõhe selgitamata osa vähendamise uuringuprojekt. Uuringu eesmärk on parandada teadmisi palgalõhe kujunemisest, saada täpsemat infot selle seni selgitamata osa (moodustab 85% palgalõhest) põhjuste kohta ja teaduslikult välja töötada vahendid ja potentsiaalsed lahendused (järjepidev madala halduskoormusega andmestik, metoodika olemasolevate andmeallikate ühendamiseks, digitaalsete lahenduste prototüübid), mis toetaksid pikemas perspektiivis soolise palgalõhe vähendamist Eestis. Uuendustena analüüsitakse palgadünaamikat üle elukaare, tuuakse sisse ootuste ning väärtuste roll palgalõhe kujunemisel, rakendatakse innovaatilisi masinõppe ja klassikalisi andmekeave meetodeid töö voogude andmete analüüsimisel. Uuring kestab 2019-2021a.
q	Soolise segregatsiooni ja selle kaudu palgalõhe vähendamine					x	x	Sotsiaalministeri	1	Sotsiaalministeri	1	2019.a kevadel käivitub rakenduslik uurimisprojekt, mille ülesandeks on töötada välja ja piloteerida nügimisvõtteid ehk märke, et suurendada naiste osakaalu IKT hariduses ja tööturul. Uuring kestab kokku 18 kuud ning selle tulemusel valmivad soovitud mürkude edaspidiseks kasutamiseks horisontaalse segregatsiooni vähendamiseks. Uuring panustab segregatsiooni vähendamise kaudu ka soolise palgalõhe vähendamisse. Uuringut rahastab 50% ulatuses ETAG ja 50% ulatuses SoM.
r	Analüüs ja ettepanekud ravikindlustuskaitse laiendamiseks				x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		Valminud on analüüs, mis uuris Eesti elanike ravikindlustusega kaetust. Analüüsi tulemusi täiendatakse ning need on lahtekohtaks valitsuse aruteludeks ja edasisteks otsusteks.
s	ELi tööjõuvahendusvõrgustiku EURES uuendamiseiga avarduvate piiriüleste värbamise võimaluste tutvustamine töötajatele ja tööandjatele		x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		Töötuskindlustuseseaduse muudatusega (jõustus 20.01.2019) jõustus volitusnorm Euroopa tööturuasutuste võrgustiku liikmeks ja partneriks vastuvõtmise ning koostöö tingimuste ja korra väljatöötamiseks. Vastavasisulise tervise- ja tööministri määruse eelnõu on kooskõlastamisel. Seejärel saavad EURES võrgustikuga ühinemise huvitatud liikmed ja partnerid hakata ühinemist taotlema. Taotlusi hakkab menetlema Töötukassa, kes on riikliku tööturuasutuseks ka ise võrgustiku liige ning samuti täidab võrgustiku riikliku koordineerimisbüroo ülesandeid.
t	Analüüs ja ettepanekud pikaajalise hoolduse korralduse ja erivajadusega inimeste poliitika kaasajastamiseks				x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		2018. aasta detsembris esitas Sotsiaalministeri Vabariigi Valitsusele kontseptsiooni ühtse pikaajalise hoolduse süsteemi loomiseks Eestis lähtudes sealjuures hoolduskoormuse vähendamise rakkerühma poolt väljatöötatud poliitikasuunistest (hea sküdetud Vabariigi Valitsuses 2017. aasta detsembris).
u	Hoolduse koordineerimise katseprojekt				x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		Toetudes hoolduskoormuse rakkerühma ettepanekutele alustati 2018. aastal kuues Eesti piirkonnas hoolduse koordineerimise pilootprojekti. Pilootprojekti eesmärk on inimkeskse ja koordineeritud hoolduskorralduse loomine suure ja keerulise hooldusvajadusega inimestele.
v	Vabatahtliku tegevuse arendamine sotsiaalvaldkonnas				x	x	x	Sotsiaalministeri		Sotsiaalministeri		Edendamaks eesmärgistatud vabatahtlike kaasamise ja rakendamise praktika kujunemist hoolekandesüsteemis viiakse 2018-2019 Eesti erinevates piirkondades (Põhja-Eesti 9 KOVI, Lõuna-Eesti 9 KOVI) läbi pilootprojekt, mille eesmärgiks on testida kohalike omavalitsuste, hoolekandesuutuste, vabatahtlike organisatsioonide vahelist koostöömudelit ning testimise tulemusel töötada välja üle-eestiliselt rakendatav koostöömudel vabatahtlike kaasamiseks ja rakendamiseks hoolekandesüsteemis. Testimise käigus abistavad vabatahtlikud eakaid ja erivajadusega inimesi. Projekti tulemusel töötatakse välja Eestile sobiv koostöömudel vabatahtlike rakendamiseks hoolekandesüsteemis. Leping partneriga sõlmiti 14.08.2018-14.08.2020.
II Perepoliitika arendamine töö- ja pereelu paremaks ühendamiseks												

a.	Lastehoiu- ja lasteaiakohtade loomine, pöörates tähelepanu alla 3-aastaste lastele ja keskendudes suurima kohtade puudusega piirkondadele ja paindliku ning kodulähedase teenuse pakumisele (sh paindlike lapsehoiukohtade tagamise võimaluste analüüs ja ettepanekud)	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium	2	Meetme "Lapsehoiu ja puudega laste hoolekandeteenuste arendamine hoolduskoormuse vähendamiseks" raames ellu viidava taotlusvooru kaudu toetatakse KOV-c uute lasteai- ja lapsehoiukohtade loomisel. Esimene taotlusvoor viidi läbi 2015. aastal ja selle raames loodi 568 uut kohta. II taotlusvoor avanes 26. veebruaril 2018 ja loomisel on 492 uut lapsehoiukohta. Teises voorus on võimalik luua nii tavariihmi kui eriliselisi lapsehoiukohti. Meedet "Linnapiirkondade jätkusuutlik areng" rakendatakse Tallinna, Tartu ja Pärnu linnapiirkonnas. Toetatakse investeringuid lasteaiahooneite rajamiseks ning laiendamiseks, mille tulemusena tekib piirkondadesse uusi lasteaiakohti. Taotlemine avanes 2016. aasta kevadel ning 2018. aasta lõpuks on toetatud 17 projekti summas u 19 mln eurot, millega on loodud juurde või loomisel 1436 uut lasteaiakohta. Jätkub uute taotluste menetlemine, 2020. aasta lõpuks võib eeldada veel u 800 uue lasteaiakoha loomist. Tegevused panustavad riigipõhisesse soovitusse nr 2, sest parandavad lapsehoiuteenuste kättesaadavust ja riigipõhisesse soovitusse nr 5, sest toetavad KOV-c avalike teenuste (lapsehoid, alusharidus, tugiisik) pakumisel.	
b.	Vanemapuhkuse ja vanemahüvitise süsteemi muutmise analüüs ja ettepanekud esmäärgiga võimaldada paindlikku töö- ja pereelu ühildamist		x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium		Oktoobris 2018 võeti vastu seadusemuudatused, mis võimaldavad paindlikumat vanemahüvitist ning täiendavat puhkust lapsevanematele. Seadusemuudatustega loodi ühtne vanemapuhkuste ja -hüvitiste süsteem, millest osa on mõeldud emale, osa isale ja ülejäänud osa vanemate vahel jagamiseks. Alates 2022. aasta kevadest saavad ema ja isa olla kahe kuu jooksul samal ajal lapsega kodus ja saada vanemahüvitist, võtta vanemahüvitist välja kalendripäevade kaupa ning kombineerida töötamist ja lapsega koosolemist. Samuti muudeti olemasoleva lapsepuhkuse regulatsiooni tingimusi - tulevikus tekib töösuhetes olevatele lastevanematele õigus saada iga alla 14-aastase lapse kohta 10 tööpäeva ehk kahepeale kokku 20 tööpäeva tasustatud lapsepuhkust, mille eest makstakse edaspidi hüvitist, mille suurus on 50% vanema varasemast sissetulekust (seejuures tagatakse vanematele vähemalt töötasu alammäära suurus hüvitist).	
c.	Peretoetuste süsteemi arendamine		x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium		Märtsis 2018 jõustus kolmikute ja enamaarvuliste mitmikite toetus summas 1000 eurot kuus, mida makstakse kuni laste 18-kuuseks saamiseni. Alates 2019 tõusis esimese ja teise lapse toetus 60 euroni. Alates 2019. aastast suureneb toimetulekupiir 140 eurolt 150 euroni kuus ning alla 18-aastaste lastele 180 euroni kuus.	
d.	Puudega laste hoolekandeteenuse arendamine esmäärgiga minimeerida hooldajate tööturu-suunalisi arengupiiranguid	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium	1	Meede "Lapsehoiu ja puudega laste hoolekandeteenuste arendamine hoolduskoormuse vähendamiseks" toetuse andmise tingimused (TAT) on välja töötatud ja kinnitatud sotsiaalkaitseministri poolt 2014. a novembris. TAT raames arendatakse ja pakutakse raske ja sügava puudega lastele suunatud tugiteenuseid, vähendades seeläbi vanemate hoolduskoormust ja takistusi tööhoives osalemiseks. Kolme tugiteenuse (lapsehoiu-, tugiisiku- ja transporditeenus) pakumine on jätkuvalt aktiivne. Viiakse ellu teenuste pakumist toetavaid arendustegevusi, nõustatakse KOV-e ja lapsevanemaid ning tegeletakse teavitustegevustega. 2018. aasta lõpu seisuga on puudega laste tugiteenuseid saanud 2404 hooldajat. Tugiteenuseid on pakutud 17 845 978, 13 euro eest. Tugiteenuste osutajate riigihanke käigus on leitud 15 maakonna ja Tallinna peale 15 erinevat hankepartnerit, kelle alla kuuluvad veel omakorda koostööpartnerid, kes teenust osutavad.	
e.	Lastehoiu ja alushariduse kontseptsiooni rakendamine		x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium		Alushariduse ja lapsehoiu kontseptsiooni alusel on ette valmistatud kooliõppesete haridusasutuste seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsus ja toimunud arutelud sidusgruppidega alushariduse valdkonna arendamiseks. Alushariduse seaduse eelnõu teesid on läbi arutamisel seaduse eelnõu väljatöötamise töörühmas, mille koosolekud toimuvad detsember 2018 - märts 2019. Eelnõu esitatakse partneritele kooskõlastamiseks mais 2019. Vabariigi Valitsusse ja Riigikogusse esitatakse eelnõu septembris 2019.	
5. Tervena elatud eluaastate suurendamine läbi tervisekäitumise parandamise ja õnnetusjuhtumite											
I Vigastuste ja vigastussurmade vähendamine ja tervisekäitumise parandamine											
a.	Töötervishoiteenuse korralduse analüüsimine ja selle baasil ettepanekute koostamine teenuse kvaliteeti ja jätkusuutlikkuse parandamiseks						x	x	Sotsiaalministeerium		Uus kavandatav tegevus
b.	Tõenduspõhise vanemlusprogrammi käivitamine ja rakendamine riskikäitumise ennetamiseks	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium		Jätkuv tegevus. Vanemlusprogrammi "Imelised aastad" rakendamise peamine eesmärk on ennetada ja vähendada laste väimse tervise probleeme, vanemate vägivaldset käitumist ja pikemas perspektiivis ennetada laste sõltuvusainete tarbimist ja kriminaalset käitumist, hoides kokku nii tervise- kui sotsiaalvaldkonna kulutusi nimetatud probleemidega tegelemisel. Programm loob laste kasvatamiseks turvalise ja toetava keskkonna, mis julgustab peresid saama enam lapsi ja süvendab usku, et vajadusel on laste kasvatamine ka probleemide tekkimisel toetatud. Praegune eelarve võimaldab programmi rakendada keskmiselt 300 vanemale aastas ja toetada KOV-e ca 50% ühe läbiviidava koolitusgrupi eelarvest. Tegevust koordineerib Tervise Arengu Instituut.
c.	Vigastussurmade ennetamise ja vähendamise rakkerühma tegevuskava elluviimine		x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium		Vigastuste rakkerühma poolt käivitatud tegevustega jätkatakse, koordineerib SoM.

d.	Täiendavate kergliiklusteede ning liikumispaikade ja -radade ja nende juurde kuuluva taristu rajamise toetamine, arendamine ja parandamine (2015-2020. aastatel struktuurivahendite meetmed „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“, „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ ja „Ida-Viru linnapiirkondade jätkusuutlik areng“)	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeri
e.	Likumisharrastuse edendamist toetavate tegevuste elluviimine, sh koolikeskkonnas ja kogukonnas laste liikumisaktiivsust toetavate meetmete väljatöötamine ja piteerimine	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Sotsiaalministeri, Haridus- ja Teadusministeri
f.	Alkoholipoliitika rohelise raamatu elluviimine vähendamaks alkoholist tingitud kahjusid inimeste tervisele ja ühiskonnale	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri
g.	Tubaka rohelise raamatu elluviimine vähendamaks tubakast tingitud kahjusid inimeste tervisele ja ühiskonnale	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri
h.	Toitumise ja liikumise rohelise raamatu koostamine	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri
i.	Tasakaalustatud ja tervisliku toitumise regulaarse teavitustöö elluviimise jätkamine				x	x	x	Sotsiaalministeri
j.	Ujumise algõppe programmi jätkamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Haridus- ja Teadusministeri
k.	Korrapäraste tervisekontrollide mahu ning erinevate sõeluuringute läbiviimise suurendamine eesmärgiga avastada võimalikud terviserickeid varajases staadiumis	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeri
II Tervishoiu taristu arendamine								

<p>2014-2020. a struktuuritoetuste meetmetest "Linnapiirkondade jätkusuutlik areng" on 2018. a lõpu seisuga tehtud rahastamisotsused 53 linnapiirkondade siseste kergliiklusteede või säästva liikuvusega seotud avaliku linnaruumi projekti toetamiseks toetussummaga üle 29,4 mln euro. Rajatakse üle 160 km kergliiklusteid. Jätub uute taotluste menetlemine. Lisaks on 2014-20. a struktuuritoetuste meetmest "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine" tehtud rahastamisotsused enam kui 20 keskuseid tagamaaga ühendavate teede ja tööstusalade ligipääsuteede ning kergliiklusteede rajamiseks u 15 mlj euro toetussumma ulatuses.</p>
<p>Liikuma kutsuva kooli programm sai alguse Tartu Ülikooli, Sotsiaalministeri ja Haridus- ja Teadusministeri koostööst. Projektiga alustati 2016. aastal, kui loodi kümnest koolist pilootvõrgustik. Täna on lisaks liitunud veel 30 kooli üle Eesti – kokku on kooli võrgustikus seega 40 (üle 18 000 õpilase). Programm on koolide poolt hästi vastu võetud ning huvi sellega liituda kasvab pidevalt. Programmi eesmärgiks on pakkuda Eesti koolidele, õpilastele ja õpetajatele ideid ja lahendusi, mis vähendaksid laste ja noorte istumisaega ning suurendaksid liikumisaktiivsust terve koolipäeva vältel. Programmi elementideks on aktiivsed tunnid ja vahetunnid, liikuma innustav koolikeskkond (sh kooli ümbrus) ning koostöö kogukonnaga. Pikem eesmärk on, et liikuma kutsuva kooli programm oleks kättesaadav kõikidele Eesti koolidele.</p> <p>Jätkuv tegevus on liikumisharrastustega tegelemiseks võimaluste loomine (sh erivajadustega inimestele) ja nende liikumisharrastuse tegevuste toetamine. Huvitegevuse täiendav toetus KOVIDele rakendus HTMI kureerimisel 2017. a. osalises ja 2018 täielikus mahus. Samuti rakendus 2018. a. tööandja sportimiskulude kompenseerimine töötajale ilma erisoodusteta kuni 400 eur aastas. Erivajadustega inimeste spordi korraldamise rahastus suurenes 2019. a. 400 000 eur ja tõuseb 2020. a. veel 200 000 eur (alates 2019. a. KUMis).</p>
<p>SoM juhtimisel käib koos ministeeriumidevaheline tööühm meetmete rakendamiseks (seiretabel tegevuste ja vastutajate osas), valminud on alkohoolsõltuvuse ravijuhend. Ellu viiakse programmi „Kainem ja Tervem Eesti“ (ESF 2014-2020), jätkus noorte alkoholitarbimise ennetamisele suunatud programmi „Effekt“ läbi viimine, TAI alkoholiennetuskampaania, Norra finantsmehhanismi alkoholiennetusele suunatud taotlusvoor. Alates 1. juunist 2018. a jõustusid reklaamiseaduse muudatused, mis piiravad oluliselt alkoholireklaami. Lisaks varasematele piirangutele keelustatakse muudatusega täielikult alkoholi välireklaam ja reklaam sotsiaalmeedias ning piiratakse veelgi alkoholireklaami televisioonis, raadios ja ajakirjades.</p>
<p>13.12.2017 võeti Riigikogu poolt vastu tubakaseaduse muudatus tubakatoodete väljapaneku piiramiseks ning PPA-le kontrollistu andmise õigus, mis annab politseiametnikule järelevalvelise võimalusena kaasata vajadusel vähemalt 16- aastaseid isikuid ning tehakse kohustuslikuks dokumendi küsimine tubaka- või sellega seonduvat toodet ostvalt kliendilt ning MTA-le järelevalvelise kontrollistu õiguse andmiseks; 2018. a jätkub töö EL direktiivi 2014/40/EL artiklite 15 ja 16 (tubakatoodete salakaubandusega võitlemise meetmed) ülevõtmiseks. Jätub kõikides rohelise raamatu teemavaldkondades tegevuste elluviimine eesmärgiga on vähendada Eestis igapäevast suitsetajate hulka ning seega ka suitsetamisega kaasnevat tervisericke, -kahjusid ja -kuluid.</p>
<p>Rohelise raamatu tööversioon valmis 2016, millest on lähtunud toitumise ja liikumise poliitika kujundamisel. Koostöös tööstusega on välja töötamisel toidu reformuleerimise plaan, mille tulemusena väheneb lisatud suhkru, soola ja rasva sisaldus valitud toodetes.</p>
<p>Viiakse läbi kampaaniad suhkru tarbimise vähendamiseks ja puu- ning köögiviljade tarbimise edendamiseks. Toitumis- ja liikumissoovitustest tehakse jaotamiseks kokkuvõtlik materjal.</p>
<p>Koostatud on õppeprotsessi kirjeldus õpetajatele ujumisõpetuse läbiviimiseks ja õpetajatele on läbi viidud koolitused nüüdisaegse ujumisõpetuse korraldamiseks. 2018. a jätkati laste kooli kohustusliku algõpetuse läbiviimist uue metoodika järgi. Ettevalmistatud on Eesti Hariduse Infosüsteemi täiendamine, et laste ujumiskohuse omandamise taset oleks võimalik seirata alates aastast 2020.</p>
<p>Korrapäraste tervisekontrollide maht Eesti Haigekassa celarvest on kasvamas - eraldi arvestatud ennetavate tervisejälgimis- ja skriiningprogrammide rahaline maht on 2001-2015 kasvanud 4 %, samas hulgaliselt tegevusi sisaldavad ka üldarstiasis ega ole eraldatavad (nt imikute ja laste tervisekontrollid, riskirühmadele suunatud kontrollid südame- ja veresoonehaiguste ja diabeedi avastamiseks jm). Emakakaela skriiningus osales 2016. aastal 46% ja rinnavähi skriiningul 56% kutsutud naistest ning jämesoolevähi skriiningul 40% kutsutud meestest ja naistest. 2016 a kulus Eesti Haigekassal rinnavähi varajasele avastamisele 904 000 ning 2017 aastal 1 232 000 eurot, emakakaelavähi varajasele avastamisele 310 000 eurot ning 2017. aastal 408 000 eurot ning jämesoolevähi varajasele avastamiseks 2016. a 122 000 eurot ning 2017. aastal 495 000 eurot.</p>

a.	Inimkeskse ja integreeritud haiglavõrgu kava 2040 loomine						x	x	Sotsiaalministeerium
b.	Tervisekeskuste kaasajastamine (Struktuurivahendite meede "Kättesaadavate ja kvaliteetsete tervishoiuteenuste tagamine tööhõives püsivuse ja hõivesse naasmise suurendamiseks")	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
c.	Haiglavõrgu pädevuskeskuste tugevdamine (Struktuurivahendite meede "Kättesaadavate ja kvaliteetsete tervishoiuteenuste tagamine tööhõives püsivuse ja hõivesse naasmise suurendamiseks")	x	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
d.	Riikliku e-tervise strateegia elluviimine IKT arengust tulenevate võimaluste kasutamiseks rahvastiku tervise parandamiseks ning tervishoiu- ja hoolekandesüsteemi arendamiseks	x	x	x	x	x	x	x	Riigikantselei, Sotsiaalministeerium

Inimkeskse ja integreeritud haiglavõrgu kava 2040 loomine, mille jaoks töötatakse välja uuendatud haiglavõrgu tervikpilt, arendusvajadused ning koostöövormid esmatasandi ja sotsiaalvaldkonnaga, mis aitaksid pakkuda Eesti elanikele parimat ravi ja saavutada paremad tervisetulemid.
Tervise- ja tööstusministri määrus "Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine" kinnitatud 12.08.2015. Investeeringute kava koostamiseks taotlemine avatud tähtajaga 9. mai 2016. Heakskiidu sai kokku 59 taotlust. 8. märtsiks 2017. a edastati RÜ-le tähtaegselt 56 toetuse taotlust, millest vastavaks tunnustati 55. 2018. aasta märtsis allkirjastas tervise- ja tööstusminister uue tervisekeskuste kaasajastamise määruse, teine taotlusvoor avati 9. aprillil katmata jäänud piirkondlikes tõebekekeskustes esmatasandi tervisekeskuste rajamiseks ja maakondliku tervisekeskuse loomiseks Viljandis. 31.03.2018 seisuga on valmis kolm esmatasandi tervisekeskust (Mustamäe, Tapa, Koeru). Teise taotlusvooriga lisandus 5 esmatasandi ja 1 maakondliku tervisekeskuse projekti, mis kinnitati Vabariigi Valitsuse poolt investeeringute kavas 29.11.2018. 31.03.2019 seisuga on valmis 13 esmatasandi tervisekeskust: Mustamäe, Tapa, Koeru, Laagri (Sae vald), Kuressaare, Narva, Kehra (Anija), Rääpi, Väike-Maarja, Suure-Jaani (Põhja-Sakala), Põlva ja põhitegevuskohad Otepääl ja Abja-Paluoja (Mulgi vald). Lõpetatud projekte on kaks: Mustamäe ja Tapa.
Jätkuv tegevus. Tervise- ja tööstusministri 27.03.2015 määrus nr 18 "Haiglavõrgu pädevuskeskuste kaasajastamine" kinnitatud. Investeeringute kava kinnitatud, projektid elluviimisel/ettevalmistamisel. Meetme tegevuse 2014-2020.2.4.1 „Haiglavõrgu pädevuskeskuste kaasajastamine“ projektidest on SA Tartu Ülikooli Kliinikumi juurde- ja ümberehituse II ehitusetapi II järk lõpetatud, projekti kestvus oli 01.01.2014-31.12.2015. SA Tartu Ülikooli Kliinikumi juurde- ja ümberehituse III ehitusetapi projekti osas on tehtud toetamise otsus (30.05.2017) ja projekt on teostamisel. Projekti planeeritud algus ja lõpp on 01.01.2017-31.12.2022. SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Mustamäe meditsiinilinnaku Y korpuse rajamise projekti osas on tehtud toetamise otsus (18.09.2017) ja projekt on teostamisel. Projekti planeeritud algus ja lõpp on 12.11.2015-16.12.2022. SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla Psühhiaatriakliiniku rajamine projekti osas on tehtud toetuse otsus 19.09.2018 ja projekt on teostamisel. Projekti planeeritud algus ja lõpp on 02.10.2017-31.08.2023.
Strateegia kiideti heaks valitsuskabineti nõupidamisel detsembris 2015. 2016. a koostati rakenduskaava. 2017. a jaanuaris kinnitas e-tervise strateegia nõukogu prioriteetsed projektid. Projekte seiratakse regulaarselt 2 korda aastas (jaanuar ja august). Seoses Rahvastiku Tervise Arengukava (RTA) 2020-2030 koostamisega on e-tervise strateegia eesmärgid ja tegevussuunad integreeritud RTA 2020-2030 strateegia eelnõusse, mille vastuvõtmine on planeeritud 2019. aastasse.

KONKURENTSIVÕIMELINE ETTEVÕTLUSKESKKOND

6. Ettevõtete pikaajalist rahvusvahelise konkurentsivõime kasvu soodustava poliitika kujundamine

I Kaasaegne ettevõtluskeskkond

a.	Suurendada võltsaldajate pankrotimenetluses rahuldatud tunnustatud nõuete osakaalu, maksejõuetusõiguse koodifitseerimine	x	x	x	x	x	x	Justiitsministeerium
b.	Luuakse bürokraatiavaba ettevõtlusvormi väikeettevõtjatele – ettevõtluskonto teenuste ja kauba müügiks füüsilistele isikutele või kauba müügiks juriidilistele isikutele kuni 25 000 € ulatuses aastas.				x	x	x	Rahandusministeerium
c.	Parandatakse laevandusettevõtete maksukeskkonda				x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Pankroti- ja täitemenetluse kiiremaks muutmine, pankroti- ja täitemenetlust puudutavate seaduste muutmise ettevalmistamine			x	x	x	x	Justiitsministeerium
e.	Konkurentsivõime 2.0 (teatud määral jätkab programmi "Ettevõtja õigus 2" suundadega) elluviimine	x	x	x	x	x	x	Justiitsministeerium, Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Maksejõuetuse revisjoniga alustati 2016.a suvel-sügisel, tegevus jätkub. Maksejõuetuse revisjoni raames on 2018. aastal koostatud pankrotiseaduse muudatuste VTK. Maksejõuetusõiguse revisjoni väljatöötamiskavatsuse pinnalt koostatakse pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise eelnõu, mis on kavas saata kooskõlastamisele 2019. a juuni lõpus, muu hulgas on kavas luua maksejõuetusinstituut. 2019. a lõpuks peaks valmima eelnõu, mille eesmärgiks on tõhustada saneerimise ja võlgade ümberkujundamise menetlust.
Seadus on vastu võetud, üks pank (LHV) on asunud teenust pakkuma.
Lisatud lähtuvalt VV tegevusprogrammist. Valitsus esitas eelnõud Riigikogule vastu võtmiseks 2018.a sügisel.
Maksejõuetuse revisjoniga alustati 2016.a suvel-sügisel, tegevus jätkub. Maksejõuetuse revisjoni raames on 2018. aastal koostatud pankrotiseaduse muudatuste väljatöötamiskavatsus (VTK). Maksejõuetusõiguse revisjoni väljatöötamiskavatsuse pinnalt koostatakse pankrotiseaduse ja teiste seaduste muutmise eelnõu, mis on kavas saata kooskõlastamisele 2019. a juuni lõpus, muu hulgas on kavas luua maksejõuetusinstituut. 2019. a lõpuks peaks valmima eelnõu, mille eesmärgiks on tõhustada saneerimise ja võlgade ümberkujundamise menetlust. Riigikogus võeti veebruaris 2019 vastu täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (elatise võlgade survestamine).
Justiitsminister kutsus 2015. aasta sügisel kokku juhtühmaga, mis koosnes ettevõtjatest ning neid koondavatest organisatsioonidest ja ühendustest, et selgitada välja ettevõtlust takistavad ja kõige enam muutmist vajavad valdkonnad või teha riigile ettepanekuid, millega soodustada ettevõtlust ja elavdada majanduselu. Juhtühmaga liikmed esitasid 123 ettepanekut ärikeskkonna arendamiseks. Konkurentsivõime 2.0 aruandes on neist esile toodud 64. Justiitsministeeriumi vastutada olevate tegevustega, maksejõuetuse - ja ühinguõiguse revisjoniga tegeletakse. Maksejõuetuse revisjoni raames on 2018. aastal koostatud pankrotiseaduse muudatuste VTK. Ühinguõiguse revisjoni raames on eksperte töörühm saanud valmis analüüs-kontseptsiooni, mis on avaldatud JuM-i veebilehel.

f.	Ida-Virumaa tegevuskava uuendamine piirkondliku ettevõtluskeskkonna arendamisele suunatud tegevuste osas ning sarnase tegevuskava koostamine Kagu-Eesti jaoks	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
g.	Linnasestse alakasutatud alade füüsiline, sotsiaalne ja majanduslik taaselvdamine struktuurivahendite meetme "Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutlik areng" abil Ida-Virumaa suuremates linnapiirkondades		x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
h.	Ettevõtluskeskkonna arengu toetamine „Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise“ ja „Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamise“ struktuurivahendite meetmete abil.	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
i.	Ettevõtluskeskkonna ja piirkonna konkurentsivõime tõstmine piiriülese koostöö programmide raames (Eesti-Läti, Eesti-Vene ja Kesk-Läänemere programmid).		x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
j.	Eesti tööstuspoliitika rohelise raamatu väljatöötamine ja elluviimine		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
k.	Avalike e-teenuste omanike määratlemise analüüs ja selle ettepanekute rakendamine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
l.	Teenuste baastaristu ühisarenduse rahvusvahelise konsortsiumi loomise analüüs ja ettepanekute elluviimine		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
m.	Sotsiaalselt- ja keskkonnaalasel vastutustundliku ning jätkusuutliku ettevõtluse riiklik tähtsustamine ning ettevõtete seas edendamine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Ida-Virumaa ja Kagu-Eesti 2015-20 aasta tegevuskavade seire ja uuendamine on toimunud regulaarselt kord aastas. Valitsuskabineti 08.02.2018 nõupidamisel otsustati Ida-Virumaa programmi rakendamise alates 2018.a II poolaastast. Programmi eesmärgiks on Ida-Virumaa majanduse elavdamine, piirkonna elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine, nooremajaliste väljavoolu pidurdamine ning piirkonna celisarendamisega teistest Eesti piirkondadest mahajäämuse vähendamine. Programmist kavandatakse 9 erinevat tegevust. Programmi indikatiivne rahaline maht on 3,8 miljonit eurot 2018. aastal ning 4,95 miljonit eurot alates 2019. aastast. Suurem osa programmi rakenduskeemidest on välja töötatud ja vastavad lepingud on partneritega (SA IVEK, INSA, SA KredEx) sõlmitud. Suurima mahuga meede - tööstusinvesteeringute toetusmeede, on alates 2018 novembrist toetamiseks avatud, teised meetmed avanevad toetamiseks järkjärgult. VV otsusega on Kagu-Eesti programmi elluviimiseks 2019-2023 kavandatud 3,2 milj. eurot. Kagu-Eesti programm on valmimas, kavandatud on peamised toetussuunad: Kagu-Eesti ettevõtete arengu toetamine, Kagu-Eesti spetsialistide eluasemete toetus ning Kagu-Eesti piirkonna mainekujundus. Jätkatakse rakenduskeemi ja toetusmeetmete väljatöötamisega.
2014-2020. a struktuuritoetuste meetmet "Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutlik areng" on 2018. a lõpu seisuga tehtud neli rahastamisotsust summas veidi üle 3,7 mln euro ulatuses. Kokku taaselvatakse nende projektide käigus 97 150 ruutmeetrit linnaruumi. Jätkub uute taotluste menetlemine.
Tegevused jätkuvad. Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise (PKT) ja Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamise meetmete elluviimine kulgeb plaanipäraselt. „Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamise“ meetme rakendamisel on 2019. aasta lõpus lõppemas kaks vooru, 2016. aastal avatud mitmeaastane taotlusvoor ja 2017. aastal avatud koostöövoor ettevõtjatega. Kolmas ja viimane taotlusvoor on plaanis avada 2019. aasta lõpus, mis loob võimaluse nii koostööks ettevõtjatega ja toetaks ka rakendusuringute teostamist ning keskuste rahvusvahelistumise tegevusi. Käimasolevate taotlusvoorude otsustega kaetud toetuste rahaline maht on 3 988 555 eurot, millest on teostatud väljamakseid 2 652 712 eurot ehk 67%. "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamise" meetme osas on 2018. aasta lõpu seisuga läbi viidud kaks taotlusvooru kõikides Eesti maakondades, toetusotsused on tehtud ning projektid on elluviimisel. Oktoober 2018 kinnitati reservprojektide vooru nimekiri ning alustati reservvooru läbiviimisega. Esimesed toetusotsused reservvoorus on tehtud ning projektid on elluviimisel. Kokku on PKT's positiivse toetusotsuse saanud 134 projekitaotlust, kokku u 129,5 milj euro ulatuses.
Seisuga 01.03.18 Eesti-Läti ja Kesk-Läänemere programmide raames on toetatud kokku 35 koostööprojekti Läti, Rootsi ja Soomega, kus Eesti partnerite toetus moodustab kokku 12 367 151 eurot. Projektid on suunatud ühiste teenuste ja kaupade väljatöötamisele ja turundamisele kolmadatel välisturgudel, koostööühete parandamiseks ettevõtjate vahel piirkonnas, noorte ettevõtlikkuse arendamisele. Eesti-Vene programmi suuremahulise projekti "SME ACCESS" on kinnitatud EK'i poolt Eesti poole toetusega 1 424 800 eurot. Projekt parandab piirkonna VKEde jaoks olulise teinfrastruktuuri ning arendab VKEde vahelised suhted piireregioonis.
Tööstuspoliitika dokument on valminud (2017). Soovitusi võetakse arvesse uute seonduvate arengukavade koostamisel.
Toimub VV määruse "Teenuste korraldamise ja teabehalduse alused" rakendamine. Määrus jõustus 3.06.2017. Arendatud on Teenuste kaardistamise keskkond riigiteenused.ee, kuhu pääsevad ligi asutuste poolt määratud teenuste omanikud ja mida pidevalt täiendatakse. Hetkel on arenduses versioon 4.0. Nõustamised ja koolitused määruse nõuete osas jätkuvad. Moodustatud on avalike teenuste nõukogu (ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 29.11.2017 käskkirj nr 1.1-1/17-245). Regulaarselt toimuvad nõukogu koosolekud. Koosolekute protokollid on MKM'i veebilehel. https://www.mkm.ee/et/avalike-teenuste-noukogu Valminud on juhised „Teenuste sisestamine ja haldamine“ teenuste kirjeldamiseks teenuste kataloogis ja „Otsuste avalike teenuste kvaliteedinäitajate esitamise juhised“ baasmõdikute määramiseks.
2017 .a. juulis asutati koos Soomega X-tee jm baastaristu ühisarenduseks ja -halduseks MTÜ Nordic Institute for Interoperability Solutions, ehk Põhjamaade Koosvoimelahenduste Instituut. Käimas on Eesti ja Soome X-tee baastehnoloogia ühisarendus, millega on liitumas ka Island ning teisi Põhjamaade riike.
2018.a töötati välja protseduurid OECD NCP korrektseks rakendamiseks.

n.	Edendame e-kaubanduse võimaluste kasutamist					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
o.	Järelevalve tõhustamine tasakaalustatud ettevõtluskeskkonna tagamiseks					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
p.	Töösuhete raamistiku analüüsimine ja selle baasil ettepanekute koostamine töötajate ja ettevõtete majanduslikke ja sotsiaalseid vajadusi ja uusi võimalusi arvestavaks.						x	x	Sotsiaalministeerium
q.	Alustatakse ühtse digivärra rakendamise tegevustega				x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
II Ettevõtlustoetuste konsolideerimine, lihtsustamine ning uute finantseerimismudelite väljatöötamine ja rakendamine.									
a.	Ettevõtja tervikliku arengumudeli väljatöötamise ja ellu viimise toetusmudeli koostamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
b.	Rakendada regulaarne ettevõtlustoetuste mõjude hindamise süsteem	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
c.	KredEx ettevõtluse arendamisele suunatud meetmete (stardilaenu käendus, laenukäendus, pangalaenule allutatud laen, tehnoloogialaen) jätkamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
d.	EASi alustavate ettevõtjate meetmete (baaskoolitus, mentorlus, jt) jätkamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
e.	Ettevõtjate teadmiste ja oskuste arendamisele suunatud toetusmeetme rakendamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
III Ettevõtjatele ekspordivõimekuse kasvu ning ekspordipotentsiaali kasutamist soodustavate toetusmeetmete pakkumine									
a.	Jätkata kesk- ja pikaajaliste eksporditagaste pakkumist Eesti ettevõtete ekspordivõimekuse tõstmiseks laiendatud sihtgrupile	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
b.	Ettevõtja arenguprogrammi ekspordile suunatud tegevuste käivitamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
c.	Jätkatakse ettevõtjatevahelise arendus- ja turunduslase koostöö soodustamist, eeskätt kasvualades ja kaugematele turgudele suunatult	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
d.	Välissessioetuse käivitamine					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium

E-kaubanduse edendamine toimub alates 2019. aastast MKM, Maakondlike Arenduskeskuste (MAK) ja Eesti E-Kaubanduse Liidu koostöös. MAK-d edendavad e-kaubandust oma nõustamistegevuse, koolituste ja mentorklubide osana. Püritakse müüki ergutada loodetavasti ka 2018.a detsembrist rakendunud geobloki määruis, mis keelab EL-siseselt klientide kodakondsuse ja asukoha põhise diskrimineerimise. Samuti on rakendumas ka kaasajastatud käibemaksudirektiiv, mis kaotab alates 2021. aastast kolmandatest riikidest pärit väikesaadetiste käibemaksuerandi, kaitseme Eesti ettevõtjate huve nn platvormide eelnõu läbirääkimistel EL-is.
Tarbijakaitseamet on ühendatud Tehnilise Järelevalve Ametiga. Ühendamet (Tarbijakaitse- ja Tehnilise Järelevalve Amet, edaspidi TTJA) alustas tööd 1. jaanuaril 2019.a. Ette on valmistatud tarbijakaitseaduse muutmise eelnõu, millega kehtestatakse tarbijakaitseasutuste koostöö määruisest tulenevad järelevalve põhimõtted eelkõige interneti teel toimivate tehingute puhul tarbijate parema kaitse tagamiseks ning rakendamise kava koos täpsustatakse tarbijavaidluste komisjoni töökorda tarbijavaidluste komisjoni töö tõhustamise eesmärgil. Määruse rakendamise tähtaeg on jaanuar 2020. Tarbijavaidluste komisjoni töö tõhustamise eesmärgil oleme sisse viimas muudatusi tarbijakaitseadusesse. 2019.a viiakse läbi uuring tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise võimalike mudelite asjakohasuse hindamiseks. Jätkatakse TTJA järelevalveteenuse arendamisega, sh riskianalüüsi suutlikkuse tõstmisega ja IKT-lahenduste täiendamise, samuti ettevõtjate ja tarbijate teadlikkuse tõstmise tegevustega.
2018. aasta suvel valmis uuenenud töösuheteid käsitlev seaduseelnõu väljatöötamise kavatsus. Käimas on arutelud sotsiaalpartneritega.
Tegevus on ettevalmistamisel. Ühtne digivärra vajab väga suure osa avaliku sektori veebiteenuste vastavuse hindamist ning mittevastavuse korral arendustegevuste planeerimist.

Ettevõtja arenguprogramm jätkub.
Toimub regulaarne ettevõtlustoetuste mõjude hindamine. Vahehindamine 2019.a.
Meetmed jätkuvad. Vajadusel meetmetingimuste uuendamine.
Alustavate ettevõtjate suunatud teenused, nt baaskoolitused, MAK nõustamine, mentorlusklubid jätkuvad. Samuti pakutakse uuenenud kontseptsioonil põhinevat startitoetust.
2015. a rakendus uus "Ettevõtlusteadlikkuse programm". Programmi raames finantseeritakse EASi ekspordisuunalisi omategevusi, ettevõtlusteadlikkuse tõstmisele suunatud üritusi ning ettevõtluse tugiteenuseid maakondlikes arenduskeskustes. Muu hulgas leiavad aset koolitusmoodulid ka e-äri ja e-kaubanduse arendamiseks. Toetatakse ka ettevõtete esindusorganisatsioonide projekte e-tööstuse, toote arenduse, ekspordi teemadel.

Tegevus jätkub.
Ettevõtja arenguprogramm rakendus täies mahus 2016 jaanuaris. Toimub elluviimine.
2 Uus TAKide meede jõustus 2014. a lõpus, klasterite meede rakendus 2015. a. Toimub meetmete rakendamine.
Käivitus 2018 aastal, elluviija EAS

e.	Teenuste ekspordi edendamine					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Ekspordi infoteenuste pakkumine ja koolituste korraldamine eraldi nii alustavatele kui kogenumatele eksportijatele, sh. kaugemate sihtturgude osas	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
g.	Eesti toidusektori ekspordi edendamise tegevuskava 2018-2021 tegevuste käivitamine					x	x	x	Maeluministeerium
h.	Eesti mahemajanduse tervikprogramm aastateks 2018–2021					x	x	x	Maeluministeerium

MKM on läbi viinud pilootprojekti ehitusteenuste eksporditeekonnal kohalduvate regulatiivsete nõuete teemal. Jätkuvalt tuleb töötada uutele turgudele sisenemist ja olemasolevatel turgudel laienemist soosiva väliskeskonna nimel. Selleks tuleb analüüsida ja adresseerida olulisemaid tõkkeid tähtsamatel teenuste ja kaupade sihtturgudel ning kaitsa ettevõtjate huvisid rahvusvaheliste kaubanduslepingute läbirääkimistel.
Viiakse ellu EASi ekspordi omategevuste raames. Läbi viidud nii koolitusi, korraldatud ühistend messidel, samuti töötavad EASi ekspordinõustajad välisriikide turgudel, sh kaugel turgudel (nt Hiina, Jaapan, India, Singapur).
Eesti toidusektori ekspordi edendamise tegevuskava arutas Valitsus veebruaris 2019, misjärel maeluminister tegevuskava kinnitas. Tegevuskava elluviimine sõltub rahastamisest.
Vabariigi Valitsus kiitis 2017. a veebruaris heaks Maeluministeeriumi poolt ette valmistatud mahemajanduse tervikprogrammi. Maeluminister allkirjastas programmi 2018. a oktoobris. Programm on suunatud sellele, et kujuneks Eesti majandust ja ekspordi edendav terviklik mahemajanduse valdkond, mis haarab lisaks toidule ja põllumajandusele ka metsa ja turismi, turismi ning kosmeetika, pesu- ja puhastusvahendite tootmise. Kesksuunatakse eelkõige mahepõllumajandusega võrreldavate kvaliteediskeemide kasutuselevõtule, lisandväärtusega toodete ja teenuste turustamisele ning ekspordile. Programmi juhib nõukoda, kuhu kuuluvad Maeluministeeriumi, Keskonnaministeeriumi ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi asekanterid ning põllumajandustootjate, toiduainetööstuste, turismi-, majutus- ja toitlustusettevõtete ning metsanduse organisatsioonide esindajad. Hetkel ei ole programmile ettenähtud eraldisvavat eelarvet.

7. Keskkonna loomine senisest suuremas mahus ekspordipotentsiaaliga ja suurema lisandväärtusega

I Eesti kui atraktiivse investeerimiskeskonna kujundamine									
a.	Aidatakse kaasa kohaliku majandust edendavate suurinvesteeringute tegemisele Eestisse.	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Sihtasutuse Ida-Virumaa Tööstusala Arenduse arendustegevuse jätkamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusminister
c.	Infrastruktuuri võrkudega liitumise programm ettevõtjatele				x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Investorkaitse tõhustamine	x	x	x	x	x	x	x	Justitsministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	Eesti kui riigi tutvustamine välisinvesteeringute ligimeelitamise ja Eesti ettevõtjate uutele eksporditurgudele sisenemise lihtsustamiseks ning turismisektori toetamiseks	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Viiakse ellu olulisi riiklikke investeeringuid, sealhulgas ehitatakse koostöös Tallinna linnaga välja rahvusvaheline turismi- ja konverentsikeskus Tallinna Linnahallist.				x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
g.	Viiakse ellu Eesti äridiplomaatia strateegia, mille eesmärgiks on suurendada uute välisinvesteeringute mahtu ning kasvatada Eesti ettevõtjate ekspordi sihipärase ja koordineeritud riigi välismajandusliku toe (äridiplomaatia) kaudu.					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
II Välisinvesteeringute ja ekspordi arendamiseks vajaliku kvalifitseeritud tööjõu kättesaadavuse parandamine									

Käivitunud on regionaalsete investorteenindajate (Eesti peale kokku 4) tegevusmudel koostöös MAKidega. Samuti käivitus suurinvestori meede.
Töö jätkub.
Programm on käivitunud, elluviija EAS.
Ühinguõiguselikud investorkaitse probleemid leiavad kajastamist ühinguõiguse revisjoni raames, mille tegevus on käivitunud ja lõplikud tulemused saabuvad 2020. Ühinguõiguse revisjoni raames on ekspertide töörühm saanud valmis analüüs-kontseptsiooni, mis on avaldatud JuM-i veebilehel.
EAS tegeleb Eesti kui välisinvesteeringute sihtkoha tuntuse suurendamisega (Invest in Estonia), Eesti kui turismi sihtkoha tuntuse suurendamisega (Visit Estonia), Eesti kui kaubanduspartneri tuntuse suurendamisega (Trade with Estonia) ning Eesti kui töötamise sihtriigi tuntuse suurendamisega (Work in Estonia). Välja on töötatud Eesti bränd, mida neil esmähel kasutatakse. Püütakse kaasata enam ka suursaadikuid ja majandusdiplomaate.
Uus lisatud tegevus VV tegevusprogrammist. 2019 jätkuvad ettevalmistavad tegevused Linnahalli renoveerimiseks.
Stareteegia on kinnitatud, elluviija EAS

a.	Uuississerändajatele suunatud kohanemist soodustavate tugiteenuste arendamine, sh kohanemisprogramm, infovärv	x	x	x	x	x	x	Siseministeerium
b.	Tööturualase informatsiooni võrkeelse kättesaadavuse tagamine Eestis	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
c.	Portaali estonia.eu arendamine eesmärgiga tutvustada Eestit kui atraktiivset riiki		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Eesti välispetsialistide kaasamise tegevuskava elluviimine eesmärgiga lihtsustada välistalentide leidmist, värbamist, sisserännet, rakendamist ja kohanemist		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium
e.	Sotsiaalkindlustusega seotud elektroonilise andmevahetuse arendamine EL liikmesriikide vahel, et inimestele oleks tagatud sotsiaalkindlustusega seotud piirülest juhtumite kiire lahendamine	x	x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
f.	Välismaalaste seaduse muutmise IV etapp Eesti majanduse arenguks vajaliku välistööjõu sisserände soodustamiseks ning välisinvesteeringute suurendamiseks				x	x	x	Siseministeerium
g.	Välismaalaste seaduse muudatused (a. lühiajalise töötamise võimaliku maksimaalse kestuse pikendamine kuni aastaks; b. tippspetsialistide välja toomine piirarvu arvestusest)					x	x	Siseministeerium
8. Elduste loomine erasektori teadus- ja arendustegevuse mahtude suurendamiseks ning								
I Nõudluspõhise teadus- ning arendustegevuse ja innovatsiooni ergutamine								
a.	Koostatakse IKT sektori arenguprogramm, mille üheks fookuseks on tööstuse digipööre.				x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Ministeeriumite valitsemisala valdkondliku teadus- ja arendustegevuse võimekuse loomine ning arendamine	x	x	x	x	x	x	Kõik ministreeriumid
c.	Seada rakendusliku sisuga arenduste osakaalu kasv teadus- ja arendustegevuse riiklike rahastamisinstrumentide ning struktuurifondide vahendite kasutamise prioriteetseks tingimuseks		x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium

2018. aastal jätkas Siseministeerium 2015. aastal algatatud uuississerändajate kohanemisprogrammi koolituste pakkumise ning läbiviimisega, eesmärgil toetada Eestisse elama asuvate uuississerändajate rändeprotsessi, kiiret ja mugavat kohanemist ning esmaste iseseisvaks toimetulekuks vajalike teadmiste ja oskuste omandamist. Perioodil 2015-2018 on koolitustel osaletud 4239-1 korral. 2018. aastal jätkati korralduste uuississerändajate tugivõrgustike koostamise korraldamisega. 2018. aastal arendati 5 teenust: • PPA välismaalaste õiguslik nõustamisteenus; • uuississerändajate vabatahtlikus tegevuses osalemisvõimaluste loomine ja vabatahtlike ühenduste võimestamine; • perearstiteenuse kättesaadavuse parendamine; • rändestatistika teenuse arendamine; • rahvastikuregistri teenuse arendamine. 2018. aastal jätkas Politsei- ja Piirivalveamet migratsiooni nõustamisteenuse pakkumisega, mis tehti sihtgrupile kättesaadavaks alates märtsist 2017. 2018. a nõustamiskordade arv oli ligikaudu 15 000 korda.
Jätkuv tegevus: Eesti Töötukassa ja EURES Eesti veebilehtedel on tööturualane info ja teave Eestis töötamise kohta kättesaadav inglise keeles, töötukassa veebilehel ka vene keeles.
Portaali arendamine on käivitunud ja on jätkuv tegevus.
Tegevuskava fookus sihtgrupi mõttes on IT kompetentsidega välispetsialistid. Tegevused: a) Eestisse tööle asumisega seotud info, materjalide ja avalike teenuste ühtne e-keskkonna väljaarendamine ja käigus hoidmine; b) Ettevõtjate valmisoleku tõstmine välispetsialistide kaasamiseks; c) IT-tööjõu kampaaniad sihtriikides, sh tööstuskeskkonnas; d) Välispetsialistide ja nende perekondade kohanemisteenuste arendamine.
2017. a on Eesti ametlikult liitunud EESSI platvormiga, kuid 2017. aastal ei olnud platvormiga liidesimine võimalik. Kasutuslood lisatakse 2019. aasta jooksul järk-järgult andmevahetuse, esimesed kasutuslood on planeeritud toodangusse vää aprilli lõpuks, viimased juuli lõpuks. Liidesustegevus peab lõppema 2019. a juuliks.
2017 a. koguti ministreeriumitelt ja koostööpartneritelt ettepanekuid välismaalaste seaduse muutmiseks ja täiendamiseks ning kaardistati võimalikud lahendused. 2018. a. koostati muudatuste väljatöötamiskavatsus, mis edastati kooskõlastamisele märtsis. Muudatuste ettepanekud on planeeritud edastada Vabariigi Valitsusele hiljemalt 2019. aasta augustis.
2017 a. juunis moodustati Siseministeeriumi juhtimisel laiapõhjaline töörühm, kelle ülesandeks sai analüüsida erinevaid võimalusi välismaalaste sisserände reguleerimiseks lähtuvalt Eesti riigi ja ühiskonna vajadustest ning võimalustest. 2018.a kiitis Vabariigi Valitsus heaks sisserände regulatsiooni töörühma kaks ettepanekut: 1) tuua sisserände piirarvu alt välja tippspetsialistid ja 2) pikendada ajutise tööjõupuuduse leevendamiseks lühiajalise töötamise kestust. Samuti tegi valitsus ettepaneku sisse vää A2 tasemel eesti keele oskuse nõue välismaalastele, kes on juba töötamiseks mõeldud tähtajalise elamisloa alusel Eestis elanud ja soovivad taotleda uut elamisloa või pikendada olemasolevat elamisloa. Seadusemuudatus jõustus 15.07.2018. Sisserände töörühma edasise töö osas on moodustatud kolm alatöörühma - sisserände mehhanismid (eestvedaja Siseministeerium), uuississerändajate lõimimine (eestvedaja Kultuuriministeerium) ning milliste teadmiste ja oskustega välistööjõude Eesti vajab (eestavaja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium). Alatöörühmad valmistavad ette materjale, mida saaks arutada laiapõhjalises sisserände töörühmas.

2	Programm on heaks kiidetud. Meetmeid, sh tööstuse digiteerimise meetmeid, e-ehituse ja 2000e IT spetsialisti projekte asuti ellu viima 2018.a ning tegevusi jätkatakse 2019. aastal.
2	Struktuurivahenditest rahastatava tegevuse "Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine" (RITA) eesmärk on riigiasutuste TA-alase võimekuse tõstmine, sh valdkondlike TA süsteemide loomine ja koolitused, keske poliitikaare ja analüüsivõimekuse arendamine, infosüsteemide arenduse tagamine. Olulisemateks tegevusteks on riigile strateegiliselt olulist rakendusuringute toetamine ja teadusnõunike palkamine valdkondlikesse ministreeriumitesse.
2	Rakendusuringute läbiviimist toetatakse kahest struktuurivahendite toel käivitunud tegevusest: "Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine" ja "Rakendusuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades". Tegevused rakendusid täies mahus 2016a. Mõlema meetme rakendamine aitab suurendada rakendusliku sisuga uuringute osakaalu kasvule. Baasfinantseerimise määrust on muudetud nii, et ettevõtluslepingutest saadud tulu arvestatakse teadus- ja arendustegevuse baasfinantseerimise ühe komponendina. Seega kehtib loogika, et mida rohkem on teadus- ja arendustegevuse saadud tulu koostööst ettevõtlusega, seda rohkem saavad nad riigelarvelist teaduse baasfinantseerimist.

d.	Suurendada ettevõtete osalust ülikoolide rakendusuuringutes		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium	2	Toetatud tegevusest "Rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades." Tegevust toetab ka ASTRAst rahastatud ADAPTER platvormi arendamine. Baasfinantseerimise valem on muudetud nii, et ettevõtluslepingutele rakendub koefitsient 2 ehk kehtib loogika, et mida rohkem on teadusasutused saanud tulu koostööst ettevõtlusega, seda rohkem saavad nad riigieelarvelist teaduse baasfinantseerimist.	
e.	Arendada erialaliitude võimekust olla innovatsiooni tellijaks		x	x	x	x			Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium	2	Väljatöötamisel on toetusmeede haruliitudes arendusnõunike palkamise toetamiseks.	
f.	Nutika spetsialiseerumise kasvualdkondade programmide väljatöötamine ja käivitamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium	2	Meetmed on käivitunud: tehnoloogia arenduskeskused, klastriprogramm, start-up Eesti, rakendusuuringute toetamine nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades.	
g.	Nutika spetsialiseerumise seiresüsteemi käivitamine		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium	2	Nutika spetsialiseerumise protsessi juhtimine ja koordineerimine toimub HTMi ja MKMi ühise juhtühma tasandil, igapäevast protsessi viib ellu töögrupp.	
h.	Seada valitsemisalades eesmärgiks innovatsiooni toetavate riigihangete osakaalu tõus 3%-ni kõigist riigihangetest aastaks 2020		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium	2	Innovatsiooni edendavate hangete toetamise meedet rakendab EAS. Alates 01.09.17 saab riigihangete registris iga hanke juurde märkida, kas tegemist on keskkonnahoidliku, innovatsiooni sisaldava või sotsiaalseid väärtusi edendava hankega.	
i.	Tootearendustoetus "Minu esimene toode"					x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium		Meede avati 2018.a. ja ettevõtjate huvi on suur. Esialgul on eelarve 1 mln eurot aastas.	
j.	Täiendav teadus- ja arendusinfo kogumine haruliitudelt valdkondlike TA vajaduste kohta ja ettepanekud selle kasutamiseks valdkondliku TA rahastamisel.					x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		Ettevõtjate haruliite kaasatakse üha enam, nt uute ettevõtete vajadustest lähtuvate valdkondlike teadus- ja arendustegevusprogrammide väljatöötamisel. 2019.a. toimub ressursside väärindamise (toit, puit, maavarad) programmi välja töötamine. Valdkondlike TA vajaduste kaardistamine on üks haruliitude arendusnõunike tööülesannetest, kelle palkamist hakatakse toetama.	
k.	Valdkondlike teadus- ja arendustegevuse programmide rakendamine					x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		HTM on algatanud ettevõtjate vajadustest lähtuvad valdkondlikud teadusprogrammid. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia programm käivitus 2018. aastal ning ressursside väärindamise programm käivitub 2019. aastal.	
l.	Seadusemuudatuse algatamine riigile strateegiliselt oluliste uurimissuundade arendamise läbiraakimise võimaluse loomiseks teaduse tegevustoetuse eraldamise raames							x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		Algatatakse teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse müümine
II Riigi poolt antavate toetuste mõjususe parandamine ning uute finantseerimislahenduste väljatöötamine												
a.	Tõhustamiskava elluviimine ettevõtluse ja innovatsiooni valdkonnas				x	x	x	x	Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium		Vabariigi Valitsuse kiitis 2018.a. oktoobris heaks tõhustamiskava ettepanekud heaks, millega parandatakse ettevõtluse ja innovatsiooni süsteemi strateegilist fookust, tõhustatakse juhtimist ning vähendatakse killustumist. Ettepanekud viiakse ellu aastate 2019-2020 jooksul.	
III Teadus- ja arendustööd ning innovatsiooni soodustavate keskkondade kujundamine												
a.	Struktuurivahendite programm "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele"		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium	2	Meetme tegevused jagunevad 2 osasse - investeeringud majadesse ning sisutegevused õppe- ja teadustöö kvaliteedi arendamiseks. Investeeringud kinnitas VV 09.06.2016. 25.01.2019.a saatis HTM kooskõlastamisele investeeringute kava muudatuse, millega antakse täiendavat toetust Eesti Kunstiakademia, Eesti Muusikaakademia ja Sisekaitseakademia teadus- ja õppehoonete investeeringuprojektide kallinemiste ja lisavajadustega. Toetatakse 7 teadus- ja õppehoone ehitamist või renoveerimist kokku 58,9 miljoni euroga. Enamiku objektide ehitamisega on algust tehtud. Sisutegevustele kulub 71 miljonit eurot. Sisutegevustena käsitletakse ülikoolide struktuursete ümberkorralduste läbiviimist, õppe- ja teadustöö kvaliteedi efektiivsuse tõstmisele suunatud tegevusi, doktoriõppe kvaliteedi parandamist, rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisele suunatud tegevusi ning koostöö tugevdamist teadus- ja arendusasutuste, kõrgkoolide ja ettevõtete vahel. 2017.a on lõpetanud 2 projekti, 2019 – 2020 lõpetab 10, 2021 1 projekt ning ülejäänud 14 projekti lõpeb 2022.a.	
b.	Teaduse populariseerimise programm TeaMe+		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium		Jätkuv tegevus. Tegevusi viib ellu Eesti Teadusagentuur.	

a.	Arendada välja väljakutsepõhised teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni juhtmehanismid fookusega Eesti sotsiaalmajanduslikel väljakutsetel (nt. energiasõltumatus, rahvastiku vananemine, sise- ja välisurvalisus). Struktuurivahendite programm "Valdkondlike ministereerumite teadusprogrammide toetamine"	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Sotsiaalministeerium, Keskkonnaministeerium, Kaitseministeerium, Maaeluministeerium
b.	Analüüsida ettevaatavalt õigusliku raamistiku ja riigi infosüsteemi edendamist, et toetada tärkavate tehnoloogiate esmakatsetamist ja kasutuselevõttu (nt asjade internet, linkandmed)		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Suurendada ettevõtete kaasamist doktoritööde uurimisteamade valikuisse, koostamise ja kaitsmise protsessi ning anda ettevõtjatele võimalus olla kaitsmiskomisjoni liikmed		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
d.	Jätkata teaduse ja kõrghariduse taristu välja arendamist ja kasutuse avamist ettevõtjatele, viia läbi TAJal infrastruktuuride jätkusuutlikkust ja jooksvat kaasajastamist tagavate meetmete väljatöötamine ja rakendamine	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium
VI Euroopa teadusruumiga integreerumine									
a.	EL T&A ühisalgatustes ja ühistes infrastruktuurides osalemine. Panustamine Euroopa Teadusruumi loomisse vastavate siseriiklike poliitika arendamise ja rakendamise, jälgides seejuures Euroopa Teadusruumi prioriteete ja teekaarti	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Suurendada ülikoolide ja ettevõtjate motivatsiooni mitmekesistada rahastamisallikaid, kasutades ära väljaspool Eestit asuvate ettevõtete uurimis- ja arendusvajadusi, aga ka ELi erinevaid TAI rahastamisallikaid (nt Horizon 2020, ERA-net, JTI, KIC jt). Osaleda aktiivselt rahvusvahelistes innovatsioonipartnerlustes		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
c.	Tõsta ettevõtjate teadlikkust ning kasutada paremini ära olemasolevad ja tekkivad võimalused institutsionaalsetele turgudele (nt NATO, EDA, ESA, EUMETSAT, CERN, ESS, jt kaudu) sisnemiseks		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Toetada ettevõtjaid VKEdes ettevõtlusprogrammi (COSME) võimaluste kasutamisel		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

2	Struktuurivahenditest rahastatava tegevuse "Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine" (RITA) üheks osaks on sotsiaalmajandusliku eesmärgiga rakendusuuringute läbiviimise toetamine. Rakendusuuringute kava koostatakse valdkonna eest vastutavate ministereerumite initsiatiivil ja juhtimisel. Programmi rakendab Eesti Teadusagentuur.
	Toimub pideva tööna. Nt on töös ettepanekud ühistranspordiseaduses sõidujagamisteenuse kontseptsiooni rakendamiseks. Toimub riigi infotehnoloogjakeskuste ja infotehnoloogiaetevõtete koostööd kureeriva korraldava kogu raames uute õiguslike raamistike loomine (nt tüüpapingud) ja vajalike muudatuste kaardistamine. Korraldatakse arendustalguid (häkatone), et stimuleerida koostööd riigi ja erasektori vahel.
2	Tegevuse „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades“ (elluviivaks on SA Archimedes) raames toetatakse ühe tegevusena erialastipendiumite eraldamist doktorantuuris. Toetatakse ettevõtjate tegevaid doktorante ehk nõ ettevõtlusdoktorantuuri. Planeeritud on vähemalt 80 ettevõtlusdoktorandi toetamine ja 80 NS valdkonnas doktoritööde tegevaid doktorandi toetamine. Vastuvõtuga alustati 2016. aastal. 2018/2019. õppeaasta alguseks tegi ettevõtjate koostööd 26 doktoranti, kes said erialastipendiumi.
	Teaduse ja kõrghariduse taristu teemad on kajastatud osas "III Teadus- ja arendustööd ning innovatsiooni soodustavate keskkondade kujundamine." Regionaalsete kompetentsikeskuste arendamise meetmega toetatakse teadustaristu edasiarendamist ja avamist ettevõtjatele. 2017. a toimus taotlusvoor, mille kaudu toetati koostööprojekte ettevõtjate ja mille eesmärgiks oli uuendada TAJ lahenduste väljatöötamine ning kasutuselevõtt ettevõtluses. Taotlusvooru rahaline maht oli planeeritud 500 000 eurot, millest otsustega on kaetud 492 790 eurot ja väljamakseid on teostatud 132 883eurot ehk 27% ulatuses. Projektid lõpevad 2019. aasta lõpus.
	Pidev tegevus. VV kinnitas 05.02.2015 „Eesti osaluse strateegilise raamistiku EL TAI partnerlustes“, mille eesmärk on määrata riigi osaluse põhimõtted erinevates EL TAI-alastes partnerlustes, kirjeldada valikute tegemise otsustusprotsessi ja erinevate osapoolte rollijaotust. Sellega on loodud siseriiklik protseduur Euroopa Teadusruumi ja H2020 programmi koostööpartnerluse teemaprioriteetide seadmiseks, soodustamaks Eesti teadlaste osalemist rahvusvahelistes programmides, projektides ja teaduskeskuste töös. Koostatud on "Euroopa teadusruumi rakendamise riiklik tegevuskava", mis kinnitati TAI strateegia rakenduskava koosseisus (Vabariigi Valitsuse 26. mai 2016.a korraldus nr 183).
	Toetatavad seotud tegevused: •ERC grandit toetamine toetus – Eestis töötavatele teadlastele, kelle teadus- ja arendusprojekt on jõudnud ERC grandit toetamisele teise hindamisvooru, kuid jäänud siiski rahastamisotsuseta. Võimaldab konkursil esialgu rahata jäänud projektiga edasi minna, kuni uue ERC granditaotluse koostamise ja esitamiseni. •Horisont 2020 ERA õppetoolide toetus – võimaldab Eesti teadus- ja arendusruumi katta Horisont 2020 ERA õppetoolide teadustöökulusid. •Horisont 2020 ERA NET toetus – võimaldab Eesti teadus- ja arendusruumi katta Horisont 2020 ERA NET projektides osalemise kulusid. •Horisont 2020 EIT toetus – katab Eesti teadus- ja arendusruumi teadmis- ja innovatsioonikogukondade (KIC) töös osalemise lähetus- ja personalikulud. •Eesti kontaktbüroo Brüsselis tutvustab Eesti teadus- ja arendustegevust ning pakub võimalust osaleda Euroopa Liidu algatustes.
	Jätkuvad tegevused.
	Jätkub elluviimine. Täiendavaid tegevusi ei planeerita.

e.	Struktuurivahendite programm "Teaduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine"		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
f.	Teadus- ja arendustegevuse süsteemi tulemuslikkuse ning ülikoolide ja teadusasutuste võimekuse tõstmiseks arendada välja ja rakendada tasakaaluline T&A rahastamissüsteem, milles tulemuslikkusele põhinev institutsionaalne ja konkurentsipõhine projektrahastamine on tasakaalus		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium, Riigikantselei

Tegevuse "Teaduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine" "Mobilitas Plus" elluviimine on käimas (elluviija SA Eesti Teadusagentuur). Alates programmi algusest on toetatud 61 järeldoktori projekti ja 13 tippteadlaste projekti ning on toetatud 43 teadlaste tagasispõrdumist Eestisse. Lisaks on toetatud 9 projekti, et ERC grandist ilma jäänud teadlased uusi ERC grandit taotlusi ette valmistaksid, on toetatud 5 ERA õppetooli projekti, 3 EIT projekti partnerit ja 15 ERA-NET projekti. Programmi raames on 27 inimest stažeerinud Brüsselis Eesti TA kontaktbüroos, korraldatud on 31 teaduse turundamise üritust, 99 Eesti teadlast on osalenud ERC grandit kirjutamise koolitustel või käinud ERC grandit hoidjate juures õppevisiidil.
Teadusasutuste baasfinantseerimise ja uurimistoetuste omavaheline suhe on 2019. a 49%/51% ehk 50:50 eesmärk on peaaegu täidetud.

9. Loomemajanduse, IKT ja teiste võtmetehnoloogiate potentsiaali laiem kasutamine teiste sektorite

I Meetmete arendamine loomemajanduse mõjusamaks toetamiseks									
a.	Loomemajanduse inkubatsiooni arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Loomemajanduse tugistruktuuride arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Loomemajanduse valdkondades tegutsevate ettevõtete ekspordivõime arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Loomemajanduse sidumine teiste sektoritega (väike- ja suurprojektid)	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	Loomemajandusalase teadlikkuse tõstmine	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Loomemajanduse taristu ja tehnoloogilise võimekuse arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
II Integreeritud lähenemiste soodustamine loomemajanduse, IKT ja teiste võtmetehnoloogiate koostoime mõju suurendamiseks									
a.	Luu võimalused kosmostehnoloogiate (maapealsete rakenduste) arendamiseks, parendada avaliku sektori teenuseid kosmostehnoloogia maapealsete rakenduste kasutuselevõtu abil	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Struktuurivahendite programm "Nutika spetsialiseerumise kasvualdkondade rakendusuringute toetamine"		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Keskkonnaministeerium, Sotsiaalministeerium
c.	Struktuurivahendite programm „Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine (RITA)“		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
d.	Avatud andmete taaskasutamise strateegia väljatöötamine ja avalikus sektoris toodetud andmete taaskasutuse edendamine ja kasutusse andmine, sh vastava infrastruktuuri loomine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	IT akadeemia edasiarendamine	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja teadusministeerium

Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise tingimused ja kord".
Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise tingimused ja kord".
Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise tingimused ja kord".
Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Toetuse andmise tingimused loomemajandusalase teadlikkuse tõstmiseks, teadmiste ja oskuste arendamiseks ning loomemajanduse ja teiste sektorite ülestest suurprojektide elluviimiseks".
Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Toetuse andmise tingimused loomemajandusalase teadlikkuse tõstmiseks, teadmiste ja oskuste arendamiseks ning loomemajanduse ja teiste sektorite ülestest suurprojektide elluviimiseks".
Rakendusmehhanismid on välja töötatud. Kinnitatud on "Loomemajanduse tugistruktuuride, ühisprojektide ja ekspordivõimekuse arendamise toetamise tingimused ja kord".

Eesti on ESA täisliige. ESA on Eesti ettevõtjate tehnoloogiaarenduspartner, investeeritud vahendite tagastuskoefitsient on 1,11.
Rakendamisel.
Rakendamisel.
Koostatud on „Eesti avaliku teabe masinloetava avalikustamise roheline raamat“ ja selle elluviimise tegevuskava. Edasi arendatakse portaali opendata.riik.ee ning konkreetsete andmekogude andmete avamist. Avaandmete portaali haldamiseks ja arendamiseks on läbi viidud hange ning leitud koostööpartner - Open Knowledge Estonia. Tegevusi toetatakse SF vahenditest. Samuti on tugevdatud MKM andmeteadlasega ning käima lükatud koolitus- ja nõustamisprojekte.
2 Tegevus programmi alusel jätkub.

f.	Koostatakse IKT sektori arenguprogramm, mille üheks fookuseks on tööstuse digipööre.				x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
III Inimkapitali võimekuse tõstmine valdkonnaüleste eesmärkide saavutamiseks									
a.	Ettevõtjatele suunatud juhtimiskoolituste kvaliteedi parandamine läbi rahvusvahelise koolituskompetentsi keskse pakumise	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Ettevõtja arenguprogrammi rakendamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Jätkata loomemajanduse tugistruktuuride ja ekspordivõimekuse toetamist ning teadlikkuse tõstmist loomeettevõtetele suunatud toetusmehhanismide kaudu	x	x	x	x	x	x	x	Kultuuriministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
10. Teaduse inimressursi arendamine ning inseneride ja tippspetsialistide juurdekasvu tagamine									
a.	Doktorandi sissetuleku tõstmine koos doktoriooppe efektiivsuse suurendamisega	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
b.	Teadustööde juhendamise süsteemi arendamine ning meetmete rakendamine juhendamise kvaliteedi ja efektiivsuse tõstmiseks, eesmärgiga suurendada heade ja tulemuslike juhendajate arvu	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
c.	Doktorikoolide jätkuv toetamine ja teaduse tippkeskuste edasiarendamine	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
d.	Töötada välja teadlaste karjäärirahvusvahelise tagatiste lahendustega selles ulatuses, mis hõlmaks sisenemist teadusmaailma kuni seal väljumiseni ning karjääri toetavat mobiilsust järeldoktorantuurist kuni töötamiseni TA-töötajana ettevõtetes ilma akadeemilise karjääri jätkumist ohustamata.		x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
11. Transpordi, IKT ja teiste riigi poolt pakutavate ettevõtlust toetava elukeskkonna, taristu ja									
I Lennuühenduste parandamine									
a.	Tallinna lennujaama julgestus- ja päästeteenuste ning regionaalsete lennujaamade toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Lennuühenduste arendamine kõigi suuremate Euroopa ärikeskustega	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Tallinna lennujaama lennuraja pikendamise ja ILS II-kategooria tagamine		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
II Maantee- ja raudteevõrgu ning ühistranspordisüsteemi parem koostoime									
a.	Ülemiste reisiridna terminali arendamine ja ühendamine lennujaamaga		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Olulisemate maanteed kiiruse ja turvalisuse tõstmise, jätkates Tallinn-Tartu maantee neljarealiseks ehitamist ja Tallinn-Narva ning Tallinn-Pärnu maanteed arendamist	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Programm on käivitunud, tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise toetus rakendus 10.09.2018.

Tegevusi viiakse ellu "Ettevõtusteadlikkuse programmi" kaudu.

Ettevõtja arenguprogramm jõustus täismahus 2016. aasta jaanuaris. Jätkub rakendamine.

Jätkatakse elluviimist. Meetme rakendaja on EAS.

Alates 1. septembrist 2015 laienesid doktoranditoetus saavatele doktoriooppe üliõpilaste vanemahüvitise ja pensionikindlustusega seonduvad sotsiaalsed tagatised. Riik maksab Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu doktoranditoetuselt sotsiaalmaksu. Seni kehtivad seadused tagasid doktorantidele üksnes ravikindlustuse. Samuti tõusis alates 1. jaanuarist 2018 senine 422 euro suurune doktoranditoetus 660 euroni.

Doktoriooppe panustab doktoriooppe rahvusvahelistumist toetav Kristjan Jaagu stipendiumiprogramm, ERDF-ist rahastatav "Dora Plus" ning "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", millest rahastatakse doktorikooli.

Doktoriooppe juhendamise kvaliteeti ja efektiivsuse tõstmisesse panustab ERDF-ist rahastatav "Institutsionaalne arendusprogramm TA asutustele ja kõrgkoolidele", millest rahastatakse doktorikooli. ASTRA meetme raames toetatakse kokku 13 doktorikooli. Doktorikoolide peamine alustingimus on kohustus viia doktorikoolide kaudu tegevusi ellu mitme asutuse koostöös.

Alates 2016 toetatakse doktorikooli "Institutsionaalne arendusprogrammi TA asutustele ja kõrgkoolidele" kaudu. Doktorikoolide keskse juhtimise parandamiseks on doktorikoolide initsiatiivil loodud 2014. a kevadel Rektorite Nõukogu juurde doktorikoolide nõukogu. Teaduse tippkeskuste toetamise (perioodi 2014-2020) meetmest rahastatakse 9 projekti. Meetme elluviijaks on SA Archimedes.

Tegevustest karjäärirahvusvahelise tagatiste lahendamiseks on käivitatud:
- alates 1. sept. 2015. a on laiendatud doktorantide sotsiaalseid tagatisi;
- programmi "Mobilitas Plus" kaudu suurendatakse võimalusi järeldoktorantuuriks ning toetatakse Eestisse tagasipöörduvaid teadlasi, kes on välisriigis läbinud järeldoktorantuuri või teinud võrreldaval tasemel teadustööd;
- tegevuse „Kõrghariduse erialastipendiumid nutika spetsialiseerumise kasvualdkondades“ raames toetatakse erialastipendiumite eraldamist kõrghariduse kolmandal astmel ehk nn ettevõtlusdoktorantuuri;
- Programmi RITA raames on viidud läbi teadlaste karjääriuuringu, mille tulemusi kasutatakse akadeemiliste töötajate karjäärirahvusvahelise loomisel, seadusemuudatustes ja uue TAI strateegia ettevalmistamisel.
- Kõrgharidusseadustiku uuendamise käigus tegeletakse kõrgharidusseadustiku ja teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse seostega, kust antakse sisend akadeemilise töötaja karjäärirahvusvahelise loomiseks.

Jätkatakse tegevust.

Jätkatakse tegevust.

Toetusleping UF vahendite kasutamiseks on allkirjastatud. Ehitustööd lennuliiklusalal viiakse läbi kahes hhitusetaapis aastatel 2016–2017 ning 2019-2020.

Tehakse Rail Balticu terminali ehitamisel. Ühendamine lennujaamaga ehk lennujaama trammide ehitus on valminud. Korraldatakse uus ideekonkurss arhitektuurse lahenduse leidmiseks.

Tehakse vastavalt Teehoiukavale.

c.	Viiakse läbi kohalike teede inventariseerimine, seisukorra ja liiklussageduse kindlaks määramine, luues Riiklikus Teeregistris üleriigilise teede ja tänavate (riigi ja omavalitsuste) tervikvõrgustiku infobaasi	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
d.	Uute rongide abil Tallinn-Tartu raudteehenduste graafiku tihendamine ja teekonna läbimiseks kuluva aja lühendamine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
e.	Rail Baltic trassi asukohavaliku määramine kogu Eesti Vabariigi territooriumi ulatuses algatatud planeeringutega	x	x	x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium, Rahandusministereerium
f.	Ühtse elektroonse piletisüsteemi loomine kõigile ühistranspordiliikidele	x	x	x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
g.	Hõreresustusega piirkondades võetakse kasutusele paindlikud ühistranspordilahendused, nt nõudebuss	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
h.	Parandatakse ühistranspordi info kättesaadavust, võetakse sealjuures kasutusele informatsioonisüsteemid, mis vastavad kuulmis- ja nägemispuudega inimeste vajadustele	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
i.	Koostatakse juhendmaterjale, suunised, parimad praktikaid jne. ruumiliseks planeerimiseks ja liikuvuse korraldamiseks nii riigi, kohaliku omavalitsuse kui erasektori tarbeks	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium, Rahandusministereerium
j.	Eesti maanteetranspordi ja -kaubavedude konkurentsivõime tõstmiseks investeeritud põhimaanteedesse ja sildadesse, mis võimaldaks tõsta veoautode massipiirangut, sh alates 2015 monitooritakse 3 aastase testperioodi jooksul täismassi leevenduste mõjusid teede seisundile ja tehoiukuludele		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
k.	Ruumilooime tööühma jätkamine						x	Rahandusministereerium
III Sadamate infrastruktuuri arendamine								
a.	Muuga kaubasadama arendamine konteinerivedude keskuseks (hub), mis teenindaks ka lääne-ida ja põhja-lõuna suunalisi kaubavooge		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministereerium
IV Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võrkude potentsiaali tõstmine								

Tegevus jätkub. Maanteeamet, Eesti Linnade ja Valdade Liidu volitused, on lõpule viimas kohalike teede inventeerimist. Kohalike teede seisukorra ja liiklussageduse kindlaksmääramiseks tuleb läbi viia täiendav analüüs, mille teostamiseks on vaja ELVL panust ja volitust.
Ühenduskiruse suurendamiseks viidi aastatel 2015-2017 läbi Tapa-Tartu raudteelõigu remont. Tallinn-Tartu reisirongide graafikut on pidevalt tihendatud ja 2018. a detsembris tihendada liiklus ühe täiendava edasi-tagasi väljumisega. Täiendavaks kiruse tõstmiseks loiguti kuni 135 km/h on investeeritud Tallinn-Tartu lõiku aastatel 2018-2020 kokku 15 miljonit eurot. Projekti tulemusena võimaldatakse 42 % Tallinn-Tapa-Tartu raudteeliini kogupikkusest reisirongidele kiirus 135 km/h.
Maakonnaplaneeringud on kehtestatud 2018. a veebruari keskel. Kuni aprilli keskpaigani on võimalik esitada vaied. Juba esitatud kohtuasjad on lahendamisel. 2018 lõpus alustati maade omandamisega. Raudteetrassi Eesti osa eelprojekt valmis 2018 suvel. Põhiprojekti koostamisega alustati 2019. Esimene lepingu sõlmimine on märtsis 2019.
Alates 2015 aasta teisest poolest on Tallinnas ja Tartus kasutusel integreeritud piletimüügisüsteem, mis tähendab seda, et ühistranspordikaarte on võimalik riskasutada. Alates 2017 aasta suvest on piletimüügisüsteemi integreeritud ka Pärnus. Elroni rongides kaalutakse integreeritud piletimüügisüsteemi kasutusele võtmist edaspidise sammuna. Esimesed sammud viipemaksevõimekusega pangakaardiga ühistranspordis sõidu eest tasumiseks on tehtud (kasutusel Tallinna ÜT-s alates sügisest 2018). Alates 01.07.2018 rakendus maakondades nn tasuta ühistransport, kus sõitja käest enam sõidutasu ei võeta. Olemasolevad piletimüügisüsteemid võimaldavad 90% ulatuses riskasutatavust ja ühe nn ühiskaardiga on võimalik sõita mitmes maakonnas.
Nõudebuss on kasutusel viies maakonnas. Läänemaal otustati 2019 nõudepõhise liinigrupi asemel avada regulaarliin kuna tegelik sõitjate arv ei vastanud uuringus esitatule. Sõitjaid oli tegelikkuses rohkem. Kõik ühistranspordikeskused tegelevad jätkuvalt ja pidevalt liinivõrgu ülevaatamisega ja võimalusel võtta kasutusele rohkem nõudepõhiseid liine. Tehakse jätkuvalt ettepanekuid liinide optimeerimiseks, et ühistransport oleks kulueffektiselt korraldatud. Saaremaal on liinivõrku parandatud. Samal ajal arendatakse sotsiaaltranspordi projekti. 2019 on algamas mitu nõudebussi pilootprojekti erinevates ÜT keskustes. Riigikantsleji poolt loodud innotim koostöös MKM'iga töötab välja üleestilist nõudetranspordi mudelit (aprill) ning teenusekirjeldust (detsember).
Rakendatakse järk-järgult. Praeguse hetkega on 31-st toetust saanud projektist üle 80% projektidest on valmis. 2019-2020 valmimas viimased projektid. Klooga projekt viibib seoses sellega, et Eesti Raudteel on kavas sealset ülesõidukohta rekonstrueerida, mistõttu tuleb Klooga projekti puhul selle valmimist oodata (celandavalt valmib EVR projekt 2020 aastal).
Planeerimisseadus näeb ette, et valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada nõuded planeerimise põhimõtete rakendamiseks, planeeringu ülesannete lahendamise täpsustamiseks, planeeringu vormistamisele, planeeringu üleschitusele ning avalikustamisega seonduvatele dokumentidele ja nende säilitamisele (§ 3 lg 6). Üldplaneeringu ja mõjude hindamise juhendmaterjalid on koostamisel, määruse eelnõu koostamisel. Üldplaneeringute koostamiseks ja kaasnevate mõjude hindamise juhendmaterjalid on koostatud 2018 aasta lõpu seisuga. Täiendavalt on koostöös Eesti Planeerijate Ühingu koostatud juhis planeeringute valdkonnas hangete läbiviimiseks ning juhend kahaneva rahvastiku tingimustes ruumiliseks planeerimiseks. Viidatud juhendmaterjalid on kättesaadavad RaM poolt peetavas portaalis planeerimine.ee. Planeeringute vormistusnõuete määruse eelnõu on koostamisel ja saadetakse kooskõlastusringile 2019 kevadel. Ehituse pikema vaate koostamine toimub 2019.-2020. aastal.
Riigimaanteedehoiukava 2014–2020 elluviimine. Vastavalt VV tegevuskavale, Riigiteede tehoiukava 2014–2020 muutmise koos RES 2019-2023. 2019 aasta I kvartalis selguvad 3 aastase monitooringu tulemused, misjärel saab teha järeldused ning töötada välja ettepanekud edasisteks tegevusteks.
Töörühm korraldab ruumiloomes otseselt osalevate ministeeriumide valdkondade koostööd
Sammud Muuga multimodaalse terminali juures on: (a) õiguslik analüüs (kevad 2020), (b) võimalike finantseerimismudelite analüüs (suvi 2018), (c) kokkulepete sõlmimine Tallinna Sadama, EVR-i ja vajadusel operaatortega (sügis 2018), (d) detailplaneeringu koostamine ja projekteerimine (2019-2020), (e) ehitus.

a.	Uue põlvkonna lairibaühenduste viimine kõikjale üle Eesti maapiirkondadesse põhivõrgu rajamisega ning juurdepääsuvõrkude rajamise toetamisega (toetatakse 2007-2013 meetmest "Internetiühenduste kättesaadavuse parandamine uue põlvkonna elektroonilise side võrgu kasutuselevõttuga piirkondades")	x	x	x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusminister, Maaeluminister
b.	"10 miljoni e-estlase" programmi tegevuskava koostamine ja elluviimine		x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Arendatakse transpordisüsteemi reaalajas andmete kogumise taristut, sh muude taristuinvesteeringute raames (nt sensorite põhiseks maanteinfo kogumiseks ja edastuseks)	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Toetatakse transpordiliikide vahel ja/või lisateenustega (nt piletimüük) integreeritud reisiplaneerimise ja muude transpordiinfo teenuste arendust, sh eriti mobiilsetele seadmetele	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	Töötatakse välja iseseisvate/autonoomsete sõidukite ohutut kasutuselevõttu soosiv regulatsioon, vastavad koosvoime ja turvalisuse standardid ja järevalve põhimõtted	x	x	x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Arendatakse edasi <i>Single Window</i> rakendusi	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Alates 2010 on toetatud lairiba baasvõrgu rajamist, mis loob sideettevõtetele eeldused rajada juurdepääsuvõrgud lõpptarbijale. 2015. a mai seisuga oli 2007-2013 SF toel valminud 2715 km baasvõrku. 2014-2020 SF toel rahastatud investeeringute kava alusel. Tegevus on jätkunud 2014-2020 perioodi SF rahadest. 2018. a seisuga on valminud 6113 km baasvõrku ning ehituses on veel täiendavad ca 811 km. Viimase miili rajamise toetuseks töötas MKM 2018 välja toetusmeetme ning TTJA viis läbi avaliku konkursi, mille tulemusel sai toetuse Elektrilevi OÜ, mis 2019-2023 rajab ettenähtud 20 miljoni euro toetusega valguskaabliga liitumise võimaluse kokku 40 016 turutorkepiirkondades asuvale aadressile kõikjal Eesti maapiirkondades.
Tegevuskava kiideti heaks juulis 2015 ning toimub selle elluviimine. Uuendatud e-residentsuse programm ja tegevuskava kiideti heaks IKT arenguprogrammi koosseisus 2017.a sügisel aastateks 2018-2020, sh programmi tegevuste laiendamine ning eesmärgistati uuesti 2018 lõpus, et tuua Eestisse ettevõtteid.
Transpordi arengukava rakendusplaan aastateks 2014-2017 tegevusi viiakse ellu. Valminud on esimene katseleik Via Baltica peal muutuva teabega liiklusmärkide kasutamisel. Järgmise sammuna taotletakse raha CEF voorust sama lahenduse kasutusele võtaks Tallinna ringteel.
2018 novembrist on kasutusele võetud pangakaardiga viipemaksevõimalused Tallinna ühistranspordis. Hetkel on käimas sektoriga koostöö kaardistamiseks vajadusi, millised eeldused on vajalik tänases seaduses muuta MaaS tüüpi liikuvusteenuste pakkuemise võimaldamiseks erasektori poolt Eestis. Maanteeamet on üle võtnud 2019 aasta lõpus NETEX formaati GTF's'iga paralleelselt, lähtuvalt MMTIS delegeritud aktis nõutule. Selle tulemusel luuakse riigipõhised liidestuspunktid ühistranspordi andmete saamiseks. Tegemist on pildikult transpordi sektori IT arhitektuuri üle-euroopaline sünkroniseerimine, mis võimaldab näiteks erinevatel liikuvusteenuste pakkujatel sama formaadi alusel pääseda ligi riikide ÜT andmetele.
14.07.2017 jõustus liiklusseaduse muudatus, millega lubati liiklusesse osaliselt või täielikult automaatsed või kaugjuhitavad sõidukid ehk robotliikurid. Krattide ekspertrühm tellis uuringu ja analüüsi Taltech koostöös Tehver ja Partneritega, mille uuringu tulemusel valmivad 2019 aasta aprilli lõpuks. Uuringu sisu käsitleb tehnilistele vastutuse küsimust, mis saab aluseks edasistele sammudele seadusloome ja standardite välja töötamiseks.
Merendusvaldkonnas toimub merenduse infosüsteemi (EMDE) pidev parendamine ja infosüsteemi muutuvatele nõuetele vastavuse tagamine. Süsteemi arenduseks vajalikud vahendid on planeeritud Veeteede Ameti eelarves.

KESKKONNASÕBRALIK MAJANDUS JA ENERGEETIKA

12. Energeetika pikaajaliste struktuursete muutuste elluviimine kooskõlas Eesti energiajulgeoleku ja								
a.	Energiaallikate portfelli mitmekesistamise jätkamine energiasõltumatuse säilitamiseks, sh taastuvate energiaallikate osakaalu suurendamine ning süsinikumahukate energiaallikate osakaalu vähendamine. Eesti energiamajanduse arengukava muutmise vastavalt viimaste aastatel toimunud arengutele	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
b.	Energiataristu projektide ettevalmistamine ja elluviimine energia siseturu arendamiseks ja täiendavate gaasi tarneallikate loomiseks (LNG terminal, BalticConnector, kolmas elektriühendus Lätiga)	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
c.	Ühtsete Euroopa Liidu energiaturu reeglite kehtestamine, mis hõlmab ka EL välispiiril rakendatavaid meetmeid süsinikulekke vältimiseks	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
d.	Taastuvatest allikatest ja elektrienergia ning soojuste koostootmise režiimis toodetud elektrienergia toetuskeemi arendamine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	Eesti taastuvenergia tootjatele ning arendajatele võimaluste loomine taastuvenergia direktiivis ette nähtud paindlike koostõõmehhanismide rakendamiseks			x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Bilansienergia süsteemi loomine ja mikrotootjatele taastuvenergia toetuse maksimine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
g.	Targa võrgu väljaarendamine	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
h.	Ettevalmistused elektrivõrkude sünkroniseerimiseks Euroopa Liidus juhitud sagedusalaga	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
i.	Energiamajanduse arengukava aastani 2030 rakendusplaan koostamine ja elluviimine			x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Pidev tegevus.
2020 Balticconnector ja Eesti-Läti kolmanda ühenduse käivitamine. LNG terminal on eraprojekt ning riik toetada ei plaani, küll aga kaitses seisukohta, et LNG terminalid peaksid konkureerima turupõhiselt ilma riigiabi moonutusega.
Arutelud jätkuvad Balti ministrite nõukogu vanemametnike energeetika töörühmas. Välja selgitatud kõige optimaalsem meede, milleks on ülekanetasu kehtestamine kolmandatest riigist pärit elektrienergiale. Käimas 3B vahelised arutelud eesmärgiga saavutada meetme rakendamine 1.1.2020.
Elektrituruseaduse uute taastuvelektri toetamise põhimõtetele on 2018. Riigikogus heakskiidetud. Hetkel väljatöötamisel täpsem vähempakkumiste määrus. Esimene vähempakkumine plaanis välja kuulutada veel 2019.
Statistikakaubandus võimaldab elektrituruseaduse parandused on Riigikogus heaks kiidetud. Käimas aktiivsed läbirääkimised teiste liikmesriikidega tehingute sõlmimiseks. Turuosalise aktiivselt kaasatud.
Mikrotootjatele toetamise tingimused on 2018 elektrituruseaduse eelnõuga kinnitatud. Esimene uute põhimõtete kohane vähempakkumine kuulutatakse välja 2019.
Alates 01.01.2017 on kõik Eesti elektritarbijad varustatud kauglugemiseadmetega, mis võimaldavad kõigil tarbijatel saada kasu dunaamilistest elektrienergia hinnapakettidest. Juba mitmeid aastaid töötab andmevahetusplatvorm (AVP), mis vahendab turuosaliste vahelist suhtlust tarbimisandmete osas.
Kokku lepitud poliitiline teekaart, mille alusel toimub Balti riikide sünkroniseerimine 2025. aastaks. 2019. juuniks kokku lepitud liitumise täpsemad tingimused (Catalogue of measures).
ENMAK võeti vastu 2017 oktoobris, toimub arengukava elluviimine.

j.	Teatavate õhusaasteainete heitkoguste vähendamise riikliku programmi aastateks 2020-2030 koostamine ja elluviimine					x	x	x	Keskonnaministeerium
k.	Kliima- ja energiakava koostamine					x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskonnaministeerium
13. Majanduse üldise ressursi- ja energiamahukuse vähendamine									
a.	Avalike sektori hoonete energiatõhususe parandamine. Uute avaliku sektori hoonete rajamine maksimaalselt energiasäästlikena		x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium
b.	Energiasäästu investeeringute paketi elluviimine korterelamute rekonstrueerimiseks	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium, Keskonnaministeerium
c.	Keskonnasõbraliku ühistranspordi arendamine läbi gaasi- ja elektritranspordivahendite investeeringute programmi	x	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium
d.	Sundliikumist vähendavat planeerimist, ühistranspordi ja kergliikluse arendamine, sh SV meetmete „Linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ ja „Ida-Viru linnapiirkondade jätkusuutlik areng“ elluviimine	x	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeerium, Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
e.	Tänavanalustussüsteemide rekonstrueerimine	x	x	x	x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
f.	Arendada taastuvenergia koostööprojekte teiste riikidega (taastuvenergia direktiivi raames)			x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
g.	Energiatehnoloogiarendamise toetamine/programm			x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
h.	Uue keskkonnatasude kontseptsiooni koostamine, arvestades keskkonnakasutuse väliskulu analüüsi ning põlevkivisektori optimaalse tasustamise analüüsi tulemusi			x	x	x	x		Keskonnaministeerium, Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Direktiiviga 2016/2284/EÜ on aastateks 2020 ja 2030 kehtestatud riiklikud õhusaasteainete heitkoguste vähendamise kohustused järgmistele saasteainetele: vääveldioksiid (SO ₂), lämmastikoksiidid (NO _x), eriti peened tahked osakesed (PM _{2,5}), ammoniaak (NH ₃) ja mittemetaanseid lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ). Et tagada õhusaasteainete heitkoguste vähendamise kohustus, tuleb koostada riiklik programm. Programm tuleb esitada Euroopa Komisjonile 1. aprilliks 2019.
EL energialiidu ja kliimateemete juhtimise määrusest (EÜ) 2018/1999 tulenev kohustus. Esialgne versioon riiklikust energia- ja kliimakavast on valmis ja saadetud Euroopa Komisjonile ülevaatamiseks. Euroopa Komisjon esitab Kliima- ja energia kavadele kommentaarid, ning vastavalt tulnud kommentaaridele on tarvilik kas kava täiendada või Euroopa komisjoniga läbi rääkida. Ametlikult esitatakse Eesti kliima- ja energiakava 2019. aasta lõpuks.

Pidev tegevus. Vastu on võetud määrus olemasolevate avaliku sektori hoonete energiatõhususe miinimumnõuetele vastavusse viimiseks. 2017. aastal käivitati KOV ürirelamufondi toetusmeede, mille raames toetatakse uute A klassi elumute püstitamist ja olemasolevate korterelamute rekonstrueerimist energiatõhusaks. Meetme raames on korraldatud 3 taotlusvoort.
Elluviimine jätkub, 2014-2020 SF meetme maht on 102 miljonit eurot. 23.09.2017. seisuga oli meetme eelarve maht taotlustega kaetud ja peatati uute taotluste vastuvõtmine. Toetusmeetmega jätkamiseks taotletakse RES läbirääkimiste raames lisarahastust perioodiks 2019-2022 kogumahus 100 000 000 €. Kavandatakse toetusmeetme jätkumist. Tegevuste elluviimiseks on 2019. aastaks eraldatud 17,5 mln €. Esitatakse riigieelarve lisataotlus tegevuste jätkumiseks perioodil 2020-2023 35 mln €/aastas.
2014-2020 SF meetme maht on gaasitranspordi edendamise jaoks ette nähtud 9 mln eurot. 2017 aasta lõpuga oli meetmest alles 6,3 mln eurot, kuid 2018 aasta esimese kvartliga on huvi toetuste vastu oluliselt tõusnud. 2019 on kavandamisel täiendava meetme jaoks RE-st raha taotlemine summas 2 miljonit eurot. Meetme eesmärk on arendada maapiirkondades CNG tanklate taristut, et maakondade bussiliinid saaksid järk-järgult üle minna CNG-le. Paralleelselt on kavas jätkata ka biogaasi tootmise toetusmeetmetega. Elektribusside osas on kavandamisel Tallinna Linnatranspordi AS'iga koostööd elektribusside pilootprojekt, mille eesmärk on välja selgitada elektribusside kasutusvõimalused erinevates ilmastikuoludes ja liinidel. Pilootprojekti kogemuse saamisel, saame skaleerida tulemust järk-järgult teistele liinidele ja linnadele ning tekib ka arusaam elektribusside kasutuselevõtu (täiendavate) finantseerimisvahendite vajaduse kohta.
Meetmetest "Linnapiirkondade jätkusuutlik areng" ja "Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutlik areng" on 2018. a lõpu seisuga tehtud rahastamisotsused 53 linnapiirkondade siseste kergliiklusteede või säästva liikuvusega seotud avaliku linnaruumi projekti toetamiseks toetussummaga üle 29,4 mln euro. Jätkub uute taotluste menetlemine
SF meede, "Tänavavalgustuse taristu renoveerimine" 2019. alguses otsustati toetada meetme raames 32 kohaliku omavalitsuse projekti, mahus 20,8 ME. 2019. plaanis avada ka täiendav taotlusvoor.
Eesti Vabariigi ja Luksemburgi Suurhertsogriigi vahel sõlmiti 2017 aastal koostöömehhanismide raames statistikakaubanduse leping, kus Eesti oli nõ müüvaks osapoolteks ning Luksemburg ostvaks osapoolteks. Sarnaste projektide valguses jätkub. Töö teiste sarnaste tehingute ettevalmistamiseks on käimas.
Seotud ENMAKiga. Eesti liitus 2018. aasta alguses Rahvusvahelise Energiaagentuuri IEA juures tegutseva bioenergia-alase tehnoloogiakoostöö programmiga ja uurib võimalusi osalemaks ka teistes IEA tehnoloogiakoostöö programmides. MKM kaardistab ENMAK 2030 rakendamiseks vajalike teadus-arendustegevuseks vajalikke vahendite kasutamist. Vahendeid 400 k€/a 2019-2022. Otsustatud Eesti osalemine Põhja-Balti teaduskoostöö programmis.
Keskonnakasutuse välismõjude ja ühiskonnale avalduvate kulude analüüs on käimas, analüüs valmis 2019. a sügiseks. Põlevkivi optimaalse tasustamise analüüs valmis 2016. a lõpus. Uuringul põhinevad ettepanekud esitati 2018. a I pooles VV kabinetinõupidamisele ja valmistati ette ka vastav keskkonnatasude seaduse muudatus, aga seoses CO ₂ kvoodi hinna järsu tõusuga, ei kehtestatud seda. Keskonnatasude süsteemi ning keskkonnakasutust mõjutavate majanduslike meetmete uendamise analüüs ja ettepanekud valmistatakse ette 2019. aasta lõpuks.

i.	Ettevõtete energia- ja ressursitõhususe meetme väljatöötamine ning rakendamine (sh PVT, ressursiauditid, ressursijuhimissüsteemid)	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
j.	Jäätmetekke vältimine ja vähendamine ning jäätmete ringlussevõtu ja taaskasutamise suurendamine	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
k.	Alternatiivseid kütuseid (sh biogaas) kasutavate sõidukite kasutuse suurendamiseks meetmete rakendamine (toetusmeede biometaanitootmis- ja tankimistaristu rajamiseks)	x	x	x	x	x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
l.	Ökosüsteemiteenuste sotsiaal-majanduslikult seostatud väärtuse kaardistamine ning vastava hindamismudeli väljatöötamine ja rakendamine		x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
m.	Ökosüsteemide säilitamine ja taastamine		x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
n.	Maavarade arvepidamise ja kaevandamislubade süsteemi arendamine eesmärgiga tagada maavarade piisav kättesaadavus, säästlik kasutamine ja varustuskindlus	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
o.	Kauplemissüsteemi väliste sektorite (hooned, transport, põllumajandus, jäätmed jm) kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise raamistiku väljatöötamine ja rakendamine.	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
p.	Kauplemissüsteemi väliste sektorite heitmete vähendamise meetmete väljatöötamine ja rakendamine.			x	x	x	x	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeri, Maaeluministeerium
q.	Maastikupilti kahjustavate ja kasutusest väljalangenud ehitiste lammutamise meetme jätkamine	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
r.	Uuendusraietel kasumiküpsust arvestavate raievanuste rakendamine metsades püsiva puiduvoo tagamiseks ja metsa tagavara juurdekasvu suurendamiseks	x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
s.	Maapõuepoliitika põhiluste väljatöötamine ja elluviimine eesmärgiga kasutada maapõue ja seal leiduvaid maavarasid Eesti ühiskonnale suurimat väärtust looval moel, arvestades sotsiaal-majanduslikke, julgeoleku, geoloogilisi ja keskkonnavalasid aspekte. Riikliku geoloogiateenistuse moodustamine.			x	x	x	x	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Tegevus jätkub. Rahastatakse 2014-2020 SF vahenditest. Ressursitõhususe meetme teadlikkuse tegevuse raames on toimunud alates 2016 teavitussüüritused nii üldiste põhimõtete kui ka spetsiifiliste teemade osas (nt jäätmed, energia, digitaliseerimine), sh on loodud visuaalsed materjalid ja sõnumid. Kokku on osalenud üritustel 843 inimest. Tehakse personaalseid konsultatsioone ettevõtetes. Koolituse tegevuse raames koostati ressursiauditi juhend, koolituskava ning koolitati 49 ressursikasutuse spetsialisti. Auditi ja investeringute tegevuste taotlusvoorud on avatud (vastavalt 1 000 000 eurot ja 45 miljonit eurot). 2018. a lõpuks on toetatud 90 auditit (toetus ca 500 000 €) ja 31 investeringut (toetus ca 25 miljonit €), millest lõppenud on vastavalt 54 ja 10 projekti. Taotlemise aktiivsus on järjest kasvamas.
Rahastatakse 2014-2020 SF vahenditest. Jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu edendamise tegevustes on toetatud 1 korduskasutuse, 11 jäätmejaama rajamise või laiendamise ning 2 biojäätmete ringlussevõtu projekti. 2019 jätkatakse taotlusvoorudega.
Elluviimisel on meede "Biometaanituru arendamise toetamise toetuse kasutamise tingimused ja kord," mille rakendamise tulemusena tehakse biometaan maagaasiga samaväärse hinnaga lõpptarbija jaoks kättesaadavaks. Meetme tulemusena tuleb turule 2 või enam biometaanitootmisjaama.
Elluviimisel on meetme tegevus "Elurikkuse sotsiaal-majanduslikult ja kliimamuutustega seostatud keskkonnaseisundi hindamiseks, prognoosiks ja andmete kättesaadavuse tagamiseks vajalikud töövahendid". Koostatud on rohevõrgustiku analüüs ja planeerimisjuhend. Ökosüsteemide teenuste (ÖST) kaardistamise ja hindamise tegevuskava on valminud ning edasi tegeletakse nelja ÖST hindamise ja kaardistamisega. Rakendatakse elurikkuse seires uusi seiremeetodeid, alustatud on hundi DNA uurimusega. Loodusveebi loomine on alanud. Loodav veebileht peab toimima koos keskkonnaportaalliga. Alustatud on ka ettevalmistusega loodusveebi haldamiseks.
Elluviimisel on meede "Kaitsealuste liikide ja elupaikade säilitamine ning taastamine", kõigi meetme tegevustega on alustatud ja nad on rakendamisel. Välja on kuulutatud 6 avatud taotlusvooru, kinnitatud on 6 keskkonnaministri käskkirja toetuse andmise tingimuste kohta rakendusasutuste tegevustele.
Ehitusmaavarade varustuskindlust hinnatakse Keskonnaametis kaevandamisloa andmisel taotluspõhiselt riigi huvi analüüsimisel. Sellest lähtuvalt vajadusel keeldutakse loa andmisest, kui karjääre on piirkonda avatud liiga palju või küsitakse Kovi vastuseisu korral VV nõusolekut loa andmiseks kui varustuskindlus ei ole tagatud. Veebi vahendusel on avalikult kättesaadavad varustuskindluse andmed, mida saab mh kasutada arendusprojekti perspektiivkuse hindamisel. Täiendavalt tehti 2017. aastal Maa-ameti kaardirakenduses kättesaadavaks kaevandamisega rikutud ja mahajäetud turbaalad ning kaevandamiseks sobivad turbaalad. Rakendus aitab lihtsalt leida turbaalad, millele saab luba taotleda. Rakenduses on välja toodud ka hüljatud kaevandamisega rikutud turbaalad, mida riik parasjagu korrastab. 01.01.2017 jõustus ka uus maapõueeadus, mis muuhulgas sätestas maapõuelubade menetlusajale piiri (1 aasta) ja tõi kaasa müid eesmärgile kaasaaitavaid uuendusi. 2018.aastal alustati ettevalmistustöödega, et maavara uuringu – ja kaevandamisloa integreerida ühtsesse keskkonnavalas. Eesmärgiks on, et alates 2020. aastast menetletaks ja väljastataks neid lubasid elektrooniliselt KOTKASes.
Atmosfääriõhu kaitse seadusega on sätestatud raamistik aastani 2020 kehtiva jagatud kohustuse otsuse kohaseks kauplemiseks teiste ELi liikmesriikidega.
EL HKS välistes sektorites kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks on läbi viidud kulutõhusate meetmete uuring, mille tulemusi esitles 2018. aastal. Sobivad meetmed otsustatakse 2019. aastal ning arengukavade uuendamisesse antakse vajalik sisend.
Keskonnaprogrammi raames toetatakse jätkuvalt kohaliku omavalitsuse hinnangul maastikupilti kahjustava lagunenu ja kasutusest väljalangenud põllumajandus-, tööstus- või militaarehitise lammutamist ja sellest tekkinud jäätmete käitlemist, sealhulgas ringlussevõtu ja taaskasutuse soodustamist ja maa-ala koristamist.
Ühiskonnas vajalik täiendav arutelu. Metsaseaduse muudatusega alandati raievanust ainult Ia ja I boniteedi kuusikutes sanitaarse seisundi põhjendusel. Keskmine raieaht oli perioodil 2011–2017 10,2 mln m3 aastas, kogujuurdekasv kõigis metsades oli 2017. a 16,1 mln m3 ja majandatava metsa kogujuurdekasv oli 14,0 miljonit m3.
"Maapõuepoliitika põhiluste aastani 2050" võttis Riigikogu vastu 06.06.2017 otsusega. Maapõuepoliitika põhilustes sätestatud pikaajalistest poliitikasuundadest peab riik edaspidi lähtuma maapõuepoliitika kujundamisel ja asjakohaste riiklike strateegiliste arendokumentide koostamisel ja uuendamisel. Riiklik Geoloogiateenistus on moodustatud.

t.	Puidu senisest laiemas mahus kasutuse soodustamine			x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Rahandusministeerium
u.	Ressursitõhususe põhimõtete parem jälgimine riigihangete läbiviimisel			x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium, Rahandusministeerium
v.	Kliimapolitika põhiluste aastani 2050 väljatöötamine ja rakendamine		x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium
w.	Analüüs ja ettepanekud riigile kuuluvate maavarade tasumäärade, jaotussüsteemi ja maavara hinna kehtestamise kohta (v.a põlevkivi)						x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskonnaministeerium, Rahandusministeerium
x.	Põlevkivi eristava hinnastamise tähtajatu süsteemi põhimõtteid sisaldav eelnõu						x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskonnaministeerium, Rahandusministeerium
y.	Eestis leiduvate maavarade kohta piisavate uuringuandmete kogumine						x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskonnaministeerium
z.	Ringmajanduse strateegia koostamine						x	x	Keskonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
aa.	Põlevkivi kasutamise arendamine viisil, mis kindlustab kõrgeima võimaliku kasuteguri ning väiksema mõju keskkonnale (sh PVT, TA tegevus)		x	x	x	x	x	x	Keskonnaministeerium

<p>Keskonnaministeerium plaanib ehitada peamiselt puidust lignullenergia hoone – keskkonnamaja koos loodusmuuseumiga. Keskkonnamaja arhitektuurivõistluse ideekavandid on esitatud, žürii alustab tööd, võistluse tulemus peaks selguma märtsi lõpuks. Seejärel algab projekteerimine, mille kestvuseks on planeeritud üks aasta. RES 2020-2023 protsessis esitame taotluse keskkonnamaja ehituse finantseerimiseks aastatel 2020-2022.</p>
<p>Tehakse tööd, et saaks kinnitatud nelja eelisarendatavat valdkonna (mööbel, puhastustoodete ja teenused, joonestus – ja kontoripaber, kontori IT-seadmed) kohustuslike kriteeriumide kinnitamine VV määrusena. 2016. aastal viidi nelja prioriseeritud kategooria lõikes läbi ümarlaud (vastavate kategooriate tootjatega ja nende lütudega) - kriteeriumid on läbi analüüsitud, milliseid on võimalik Eesti tingimustesse kohandada ja milliseid mitte. Koolitatud on jooksvalt avaliku sektori hankejuriste. 2019. aastal pannakse uuesti menetlusse KHRH volitused riigihangete seaduse all. 2019.-2020. a. tehakse nelja kategooria eraldiseisvad määrused, mis muutuvad pärast vastuvõtmist avalikule sektorile kohustuslikuks. 2019 tehakse hange (KIKi projekti rahastusega), mille raames tellitakse keskkonnahoidlike riigihangete uuring /analüüs, juhendmaterjalid ja prioriseeritakse viis uut kategooriat ja töötatakse välja viie kategooria kriteeriumid (kaastakse vastavate sektorite tootjad ja avaliku sektori hankejuristid). 22.10.2018. aastast alates on e-riigihangete registris võimalik valida 4 kategooria keskkonnahoidlike kriteeriume. Toetavate projektidena on käimas ka SEI Tallinn eestvedamisel CircPro ja BEF-i vahendusel EK, ICLEI koolituste sari.</p>
<p>Riigikogu kinnitas kliimapolitika põhiluste dokumendi 2017. aasta 5. aprillil. Arengudokumendis seatud eesmärki elluviimiseks panustab KeM valdkondlike arengukavade väljatöötamise ja koostab vajadusel asjakohaseid analüüse.</p>
<p>Esialgne analüüs on ettevalmistamisel. Ettepanekud esitatakse valitsusele 2020. a jooksul.</p>
<p>Põlevkivi eristava hinnastamise süsteemi rakendamine on lükatud edasi, kuna CO2 hinna volatilsus alates 2018.a I poolest ning selle prognoositav jätkumine muudab riigituul mõttes erineva hinnastamise ebaotstarbekaks. VV poolt kiideti 21.12.2018 istungil heaks uus 1% väälvisaldusega raske kütteõli hinna ja põlevkivi kaevandamisõiguse tasumäärade astmestik, mis hakkas kehtima alates 01.01.2019.</p>
<p>2018. a alustas tegevust geoloogiateenistus, mille ülesandeks on muuhulgas Eestis leiduvate maavarade kohta uuringuandmete kogumine. 22.01.2019 kinnitas nõukogu 2019. a tegevusplaani.</p>
<p>Keskonnaministeerium on alustanud strateegia ja tegevuskava koostamist eesmärgiga see jõustada 2020 lõpuks, mis hõlmaks ka Riigi Jäätmekava 2020+. 2018. aastal korraldati Ringmajanduse konverents „Kulud tuludeks“. 2018. aasta lõpus korraldati esimene kaasamisüritus. 2019 tehakse ringmajanduse indikaatorite välja töötamise uuring ja hetkeolukorra kaardistamise uuring. Koostamisel on huvigruppidele suunatud ringmajanduse koduleht, mis koondab endas strateegia ja tegevuskava loomisega (sh kaasamisega) seonduvat informatsiooni. Keskonnaministeeriumi ja haldusala siseselt on moodustamisel rakkertühm ringmajanduse strateegilise lähenemise ja kaasamise protsessi kujundamiseks.</p>
<p>Koostatud on põlevkivi kasutamise parima võimaliku tehnika (PVT) kirjeldused ja nende põhjal PVT-järelused (põlevkivi utmise jääkgaaside iseseisev või koostepõletuse režiimis põletamine, põlevkivi utmise jääkidest kemikaalide tootmine, põlevkivi töötlemise tahkete jäätmete kasutamise suurendamine). PVT-järeluste paketi juurutamine võimaldab vähendada saasteainete õhkuheidet, kompenseerida suitsugaaside sügavama puhastuse energiatarbe energiaefektiivsuse parandamise teel ja parandada ressursikasutust põlevkivituha suurema ringluse võtmise kaudu. Kokkuvõttes tõuseb põlevkivi väärdustase ja paraneb põlevkivitoodete konkurentsivõime. Seejuures paraneb ka põlevkiviregiooni keskkonnaseisund.</p>

JÄTKUSUUTLIK JA KOHANDUV RIIK

14. Aastaks 2014 ülejäägiga valitsussektori eelarvepositsioonini jõudmine ja selle säilitamine pikas

a.	Maksu- ja Tolliameti täiendavad meetmed maksulaekumiste parandamiseks (chitus, majutus-toitlustus, kütus, riigihanked)	x	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
b.	Valitsusektori eelarve hoidmine vähemalt kumulatiivses tasakaalus või liikumine selle suunas	x	x	x	x	x	x	x	Rahandusministeerium

15. Avaliku sektori sotsiaalkulutuste kestlikkuse parandamine tööealise elanikkonna vähenemise ja

a.	Meetmed tööõnnetuste vähendamiseks ja tööohutuskultuuri parandamiseks					x	x	x	Sotsiaalministeerium, Rahandusministeerium
b.	Erihoolekandeteenuste deinstitutionaliseerimine ja kujundamine teenusekasutaja vajadustest lähtuvalt ning erihoolekande taristu reorganiseerimine eesmärgiga toetada inimesekesksema ja kogukonda kaasava teenuste süsteemi arengut			x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium
c.	Ligipääsetavuse terviklik arendamine (sh ligipääsetavuse hetkelolukorra kaardistamine ning koostöö parandamine kohalike omavalitsustega) ning universaalse disaini alase teadlikkuse tõstmine (sh universaalse disaini konkursi korraldamise toel)			x	x	x	x	x	Sotsiaalministeerium

16. Konkurentsivõimet toetava eelarvepoliitika (kõrge tootlike kulude tase, eelarve paindlikkuse

a.	Erasektori TA investeeringute kasvuelduste loomiseks tösta järk-järgult T&A kulutuste riigipoolset finantseerimist tasemeni 1 % SKPst	x	x	x	x	x	x	x	Haridus- ja Teadusministeerium
----	---	---	---	---	---	---	---	---	--------------------------------

Ümbrikupalga vastane võitlus - töötamise registreerimisega seotud regulaarsed vaatlused: piirkonna- ja riskipõhisus.

Riigihanked - RM ja MTA koostöös on valmimas riigihangete registri arendus, mis võimaldab kontrollida läbi registri alltöövõtjate ja nende alltöövõtjate kõrvaldamise aluseid, sealhulgas maksuvõla puudumist. Kui alltöövõtjal esineb kõrvaldamise alus, nõuab hankija selle ettevõtja asendamist, seega nt maksuvõlaga ettevõtjad alltöövõtjatena riigihanklepingu täitmisel osaleda ei saa.

Ümbrikupalga ja KM vastane võitlus- uute tehniliste lahenduste väljatöötamine ning kasutuselevõtt : (projektide nimetused) elektroonne töötajate registreerimine ehitusobjektidel, tellija vastutuse rakendamine ehitussektoris, lõpptarbijale müük.

Andmete peegelduse projekti elluviimine- andmete kuvamine maksumaksjale, eesmärgiga võimaldada äriühingutel parandada ise (ilma maksumenetlust läbi viimata) oma maksukäitumist. (MTA)

2017. aasta valitsusektori eelarvepositsioon oli struktuurses puudujäägis. 2018. aastal jõuab eelarve prognoosi kohaselt struktuurse tasakaaluni ning püsib tasakaalus kuni 2021. aastani. 2022. aastaks on oodata 0,1% suurust struktuurset ülejääki. Prognooside täitumisel püsib struktuurne eelarvepositsioon kumulatiivses ülejäägis kogu prognoosiperioodi jooksul. (RM)

2018. aasta suvel valmis tööõnnetuste hüvitamise süsteemi puudutava eelnõu väljatöötamiskavatsus. Jätkuvad arutelud sotsiaalpartneritega ning tegevused tööõnnetuste vähendamiseks, ohutuskultuuri arendamiseks ja tööõnnetuse läbielanud inimeste hüvitise saamise toetamiseks.

Hoolekande taristu arendamise meetmest reorganiseerimise eesmärk on tagada psüühilise erivajadusega inimestele paremad elamis-, õppimis- ja töötamistingimused. Esimese taotlusvooru tulemusel reorganiseeritakse seitse hoolekodu kokku 1111 kohaga. Reorganiseeritavatest 1111 teenuskohast 322 teenuskohta muutub tänasest ööpäevaringsest teenuskohast kogukonnas elamise teenuskohaks. Lisaks luuakse esimese taotlusvooriga kokku 201 uut teenuskohta. Teise taotlusvooru tulemusel luuakse lisaks 327 uut teenuskohta. Reorganiseeritakse 60 ebastabiilse remissiooniga inimese ja 94 kohtumääruse alusel teenusel olevate isikute ööpäevaringse hoolduse teenuskohad.

Kokku reorganiseeritakse 2023. aastaks 1265 kohta (neist vähemalt 322 ööpäevaringsest teenusest muutub kogukonnas elamise teenuseks) ning luuakse juurde 528 teenuskohta. Praeguseks on reorganiseeritud 244 ööpäevaringse teenuskohta, 286 kogukonnas elamise teenuskohta ning loodud on 14 uut kogukonnas ja 32 toetatud elamise teenuskohta.

Psüühilise erivajadusega täiskasvanutele piloteeritakse 2016- 2017 erihoolekandeteenuste disainiprojekti tulemusel välja töötatud isikukesket teenusmudelit. Esimesest piloteerimise perioodist saadud positiivne kogemus 7 KOViga julgustab parendatud teenusmudelit piloteerimisega jätkama juba suuremas mahus. Teenusmudel võimaldab kiiret ja terviklikku abi nii inimesele kui tema perele ning võimaldab vähendada teenuste killustatust ja dubleerimist ning kasutada olemasolevaid ressursse optimaalselt.

2015. aastal moodustatud ligipääsetavuse nõukogu jätkab tööd. 2017. aastal toimus 2 nõukogu koosolekut. 2018. aastal korraldatud nõukogu koostamise raames toimus paneelarutelu korterelamute ligipääsetavuse parandamise võimaluste teemal, millest võtsid osa Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Eesti Puuetega Inimeste Koja, Eesti Ehitusettevõtjate Liidu, Eesti Kinnisvarafirmade Liidu, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti ja Ligipääsetavuse foorumi ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindajad. Struktuurivahenditest arendatakse viipekeletõlke ja kirjutustõlke teenust. 2019. a. viiakse Sotsiaalministeeriumi tellimisel läbi ühistranspordi sõlmpunktide ja peatuste ligipääsetavuse analüüs. Esimene universaalse disaini konkurs viidi Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel läbi 2016. aastal, mille eesmärgiks oli töötada välja regulaarne ning iseseisvalt toimiv universaalse disaini põhimõtteid edendav konkurs. 2018. a toimus teine konkurs, mille eestvedamiseks ja korraldamiseks loodi MTÜ Universaalsidaini Labor - Sotsiaalministeerium toetas nende tegemisi nii eelarveliselt kui ka sisulise toega.

Valmistatakse ette lisataotlusi riigieelarve strateegiasse 2020-2023.

b.	Finantsarvestuse ning personali- ja palgaarvestuse tsentraliseerimise reformi jätkamine	x	x	x	x	x		Rahandusministerium
c.	Riigieelarve seaduse muutmise mitme aasta vaate tähtsuse suurendamiseks eelarves, sh struktuurse eelarvetasakaalu hoidmine mitme aasta keskmisena.				x	x		Rahandusministerium
17. Töötamise ja kasumi teenimise maksude vähendamise ja tarbimise ja keskkonna								
a.	Ajapõhise teekasutustasu kehtestamine ja rakendamine			x	x	x		Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium, Rahandusministerium
18. Valitsusektori kohandamine välis- ja sisekeskkonna muutustega								
a.	Omaavalitsuste finantsautonoomia suurendamiseks on sihtotstarbeliste toetuste vahendid tõstetud omavalitsuste tulubaasi			x	x	x	x	Rahandusministerium koostöös Sotsiaalministeriumi, Haridus- ja Teadusministeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi ja Keekkonnaministeriümiga
b.	Riigireformi tegevuskava täiendamine ja selle elluviimine			x	x	x		Rahandusministerium
c.	Riigiasutuste ja riigi poolt loodud organisatsioonide ülesannete üle vaatamine ning asutuste juhtimise tõhustamine.			x	x	x	x	Rahandusministerium
d.	Tegevus- ja ajakava töökohtade pealinnast väljaviimiseks ning tegevuskava elluviimine			x	x	x	x	Rahandusministerium
e.	Tegevus- ja ajakava riigimajade loomiseks ning tegevuskava elluviimine			x	x	x	x	Rahandusministerium
f.	Riigiga arvelduse masinloetavate e-arvete kohustuslikuks muutmise tegevuskava elluviimine			x	x	x	x	Rahandusministerium
g.	Riigiettevõtete osaluspoliitika valgest raamatust tulenevad seadusemuudatused			x	x	x		Rahandusministerium
h.	Regulaarsed personali- ja palgaanalüüsid RES ja riigieelarve sisendina	x	x	x	x	x	x	Rahandusministerium
i.	Õigusloome mahu vähendamise kava elluviimine			x	x	x		Justiitsministerium

Eesmärgiks on kõigi ministereumite ja valitsemisalade liitmine tugiteenuste keskusega. TUTSE projekti lõpparuanne esitati valitsusele 2017. a. I pooles. RTK arvestusteenustega on liitunud kõik valitsemisalad peale KaMi, kes jääbki eraldi (moodustatud on oma tsentraalne arvestusüksus KV juurde). RTK arvestusteenustega on liitunud ka SA-sid ning üks AÕJL. Seisuga 1.09.2018 osutab RTK arvestusteenuseid (finantsarvestus ning personali- ja palgaarvestus) 247-st 156-le (63,2%) keskvalitsuse üksusele, sh muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud üks (kokku 24), valitsemisalade sihtasutused viis (kokku 57) ja riigiasutused 150 (kokku 166). Lisaks nimetatud tugiteenustele osutab RTK riigihangete korraldamise teenust Riigikantselele, Justiitsministeriumi, Rahandusministeriumi ja Sotsiaalministeriumi valitsemisala asutustele (va Tööinspeksioon, Tervise Arengu Instituut ja Riikliku Lepitaja Kantselei).

Riigieelarve seadus on muudetud 2017. aastal, vastav redaktsioon on jõustunud 1.01.2019 ning seaduses on sätestatud struktuurse eelarvetasakaalu hoidmine mitme aasta keskmisena.

Alates 1. jaanuarist 2018 tuleb maksta teekasutustasu kõikide üle 3,5 tonniise veoautode cest, mis sõidavad avalikult kasutatavate teede võrgustikul.

VV kabineti 21.09.2017 otsusega lepitati kokku anda asjakohastele ministereumitele analüüside ülesannete andmist (koos rahadega) KOVidele. Konkreetsed 5 valdkonda olid: puudega inimeste perioodilised toetused; kutseshariduse, gümnaasiumihariduse, erakoolide toetamine; riigile kuuluvad kõrvalmaanteed; treenerite toetussüsteem; maakondlikud arenduskeskused. 31.01.2019 anti valitsusele ülevaade ja lepitati kokku järgmised etapid ettepanekuteni jõudmiseks.

Riigireformi tegevuskava on valitsuses heaks kiidetud. Tegevuskava sisaldas tegevusi 2019. aasta esimese kvartalini. Ülevaade riigireformi tegevuskava 2017-2019 täitmisest esitati Vabariigi Valitsusele 21.02.2019 valitsuskabineti nõupidamisel. Selle põhjal on enamik seatud tulemusi saavutatud ning täitmisel on riigipalgaliste töökohtade väljaviimine pealinnast.

Rahandusministerium koostöös valdkonna ministereumidega viib läbi analüüsi erinevatel teemadel, mis lubavad potentsiaalselt dubleerimise vähendamist, säästu või paremate teenuste pakkumist, sh nt põllumajandusvaldkonnas, transpordiametis, tugitegevuste ühendamine ühisministeriumi hoones, IKT teenuste valdkonnas, kohtute ressursikasutuses, riiklike laborite töökorralduses, karjääriteenuste pakkumisel, muuseumi, koolide ja haiglavõrgu ümberkorraldamisel. Rahandusministerium jätkab erinevate asutustevaheliste protsesside parendamisele, asutuste juhtimise tõhustamisele, kvaliteedi tõstmisele ning ümberkorraldamisele suunatud tegevustega.

Valitsusektori asutuste ülesannete ja paiknemise analüüsi põhjal on 2019. aasta jaanuariks pealinnast välja viidud 729,3 töökohta. Väljaviidavatele kohtadele tuleb juurde arvestada KAM väljaviidud töökohad (andmed ei ole avalikud). Seega on täidetud üle 75% seatud eesmärgist ja asutused jätkavad töökohtade väljaviimiseks võimaluste otsimist. Vabariigi Valitsus võttis 21.02.2019 valitsuskabineti nõupidamisel riigipalgaliste töökohtade pealinnast väljaviimise ülevaate teadmiseks.

2019. aastal algavad esimeste riigimajade projekteerimised (sh projekteerimishangete läbiviimine). Enamjaolt on planeeritud endiste maavalitsuse hoonete rekonstrueerimine. 2021. aasta alguseks on planeeritud riigimajade valmimine Raplas, Valgas, Jõgeval ja Pärnus.

2018. a. alustati asutuste suutlikkuse kasvatamist, kommunikatsiooni koos partneritega ning hakati ette valmistama e-arvete kohustuslikku saatmist avaliku sektoriga arveldamisel. Raamatupidamise seaduse muutmise seadus võeti 20.02.2019 Riigikogus vastu ja alates 1. juulist 2019. peab hakkama avaliku sektori asutustele saatma üksnes e-arveid.

Osaluspoliitika valge raamatu elluviimiseks tuleb muuta Riigivara seadust. 2018. aastal muudeti äriühingute börsil noteerimisega seonduvat reeglistikku ning nüüd tuleb jätkata muude teemade täpsustamisega. Eesmärgiks on eelnõu esitamine Riigikogule augustis 2019.

Pidev tegevus.

Pidev tegevus. Ülevaate kava elluviimisest esitab justiitsminister korra aastas, septembris. Õigusloome mahu vähendamise kava rakendusplaan on täidetud, ülevaade õiguspoliitika arengusuundade täitmisest 2018. a on kättesaadav: https://www.just.ee/sites/www.just.ee/files/oiguspoliitika_arengusuundad_e_taitmine_2018.pdf. Uued õiguspoliitika arengusuunad on ette valmistatud.

j.	Vabariigi Valitsuse seaduse eelnõu kontseptsioon ja halduskorralduse seaduse eelnõu kontseptsioon		x	x	x	x	x		Justiitsministeerium
k.	Nullbürookraatia projekti uuendamine						x	x	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
l.	Projekt 3.0 (Maksu- ja Tolliameti, Statistikaameti ja Eesti Panga ühisprojekt - luuakse võimalused riigile vajalike andmete automaatseks liikumiseks, lähtudes minimaalsusest ja lihtsusest			x	x	x	x	x	Rahandusministeerium
m.	Projekt Maksuamet 2020 (e-maksuameti rakenduste tehnoloogiline ja funktsionaalne uuendamine, avatud ja integreeritavate lahenduste loomine)				x	x	x	x	Rahandusministeerium
n.	Avatud valitsemise partnerluse tegevuskava 2016–2018 elluviimine			x	x	x	x	x	Riigikantselei
o.	Avaliku sektori ja sotsiaalse innovatsiooni rakkerühma soovitusel ja nende rakendamine.			x	x	x	x	x	Riigikantselei
p.	Innovatsiooniüksuse käivitamine ministeeriumide ühishoones					x	x	x	Riigikantselei
q.	Teenuse disaini alased koolitused					x	x		Riigikantselei ja Rahandusministeerium
r.	Maksusüsteemi konkurentsivõimelisuse analüüs, celistatavalt olemasolevate uuringute baasil, ning tööstuspoliitika raames sektorialne kitsaskohtade analüüs koostöös MKMga, võttes arvesse ka keskkonna- ja energiatasud ja -maksud.						x		Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Mõlemad on endisel väljatöötamisel. 2018. aastal halduskorralduse seadusega ei tegeletud. Vabariigi Valitsuse seaduse eelnõud arutati viimati 1.11.2018 valitsuskabineti nõupidamisel, kus otsustati võtta teadmiseks justiitsministri informatsioon eelnõu kohta. Ettepanekute läbiarutamine valitsuses nõuab rohkem aega ning aruteludega tuleb jätkata uuel valitsusel.
Tuginedes nullbürookraatia rakkerühma soovitusetele tehakse ettepanekud nullbürookraatia tegevuskava osas.
Alates 01.01.2018 võtavad Maksu- ja Tolliamet ja Statistikaamet ettevõtjatele palga ja tööjõu andmeid vastu läbi masinliidese. Eesti Pank saab palga ja tööjõga seotud andmed otse Statistikaametilt. Tarkvarafirmad on asunud uuendust välja töötama. Jätkuvad tööd järgnevate andmerühmade liikumise automatiseerimiseks: tulud-kulud, kaupade väliskaubandus, teenuste väliskaubandus, varad, kohustused, omakapital ning hinnad.
Alates 2015. a. on tehtud mitmeid süsteemi ja funktsionaalsuse analüüse, töötatud välja MTA IT rakenduste stiiliraamat. Loodud on uus test- ja tootekeskkond, milles on liigutud vabavalaliste toodete kasutamisele. Loodud on realse teenusena ka pangakonto tehingute alusel maksustamine (kasutusel alates aprillist 2017). Toodet on esialgu kasutusel koostöös LHV pangaga, aga ka teistel finantsasutustel on võimalik see teenus kasutusele võtta. Tegemisel on isikute halduse, kasutajate halduse, pääsuõiguste ja volituste halduse ning autentimise uued kesksed lahendused. Nimetatud neli projekti toetavad ka e-IDAs rakendamist. Plaanis on võtta kasutusele uued töölaudade vaated – maksumaksjale, MTA ametnikule ning MTA välistele MTA süsteeme kasutavatele isikutele (nt Tallinna Linnavalitsus). Tehtud on töölaudade eelanaliüsid ja osaliselt on uued töölaudad ka juba realiseeritud. Plaan on need tootestada 2019.a kevad-suvel. 2019.a on plaanis analüüsida deklaratsioonidelt andmehaldusele ülemineku võimalusi ning arendada edasi võlmenetlust ning MTA arvestussüsteemi. Samuti on plaanis analüüsida ühtse menetluskeskkonna põhimõtteid isikukeskuse seisukohalt. E-tolli arendamise osas alustatakse Impulsi (uue impordi deklaratsiooni süsteemi) arendamisega.
Rahvusvahelise initsiatiivis osalemiseks koostatakse kahe-aastased tegevuskavad. Valitsuse 27.11.2018 istungil sai Eesti tegevuskava avatud valitsemise partnerluses osalemisel 2016-2018 täitmise lõpparuande heakskiidu. Valitsus kiitis uue AVP tegevuskava heaks 30.08.2018. Selle elluviimine jätkub.
Avaliku sektori ja sotsiaalse innovatsiooni rakkerühm esitas oma ettepanekud valitsusele 2017. aasta sügisel. Valitsus kiitis rakkerühma lõpparuande heaks novembris 2017.
Avaliku sektori ja sotsiaalse innovatsiooni rakkerühma ühe ettepanekuna on käivitunud innovatsiooniüksus ministeeriumide ühishoones. Üksuse ülesandeks on protsessi juhtimine mitut asutust hõlmavate probleemide lahendamisel, innovatsioonientusiastide võrgustiku koordineerimine ning teenuse disaini alaste koolituste läbi viimine (kolme aasta jooksul ca 600 koolitatut).
Teenuse disaini alaste teadmiste tõstmiseks avalikus sektoris on käivitatud Velveti ja Praxisega koostöös koolitusprogramm avalike teenuste toetamiseks. Kahe aasta jooksul koolitatakse ca 100 inimest (kokku 4 vooaru). 2018. aastal viidi läbi üks vooaru, kus olid järgmised teenused: abivajava lapse ja tema pere toetavate teenuste arendamine, riiklik elatisabi skeem, PPA riiklik järelevalvetõhustamine, personaalne pensioni tervikvaade, ohtlike ilmanähtuste hoiatused.
Rahandusministeerium koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga täpsustavad lähteülesannet, sellele järgneb hankedokumentide koostamine.